ZNAMENITI LUNJANI I LUNJKE

KRŠĆANSKA OBITELJ

Baričević Marija, žrtva majčinske ljubavi

AUTOR : **o. Ignacije Radić**

Znameniti Lunjani i Lunjke

KRŠĆANSKA OBITELJ

Marija Baričević, žrtva kršćanske ljubavi

Nakladnik: Župa sv. Jeronima - Lun

Glavni urednik: fra ANTUN BADURINA

Knjigu lektorirala: prof. Edita Denona

Knjigu pripremio: Damir Badurina i Josipa Žgombić

Slike: posudili Tomislav i Vilbo Baričević

Dizajn i grafička priprema tiska : Salona liber d.o.o. - Solin

Naklada: komada 700

ZNAMENITI LUNJANI I LUNJKE

KRŠĆANSKA OBITELJ

Baričević Marija i žrtva majčinske ljubavi

PREDGOVOR

Kao sastavljač i stvarni, makar neformalni, urednik ove knjižice, druge u nizu *Znameniti Lunjani i Lunjke* dužan sam čitatelje uvesti u njezin nastanak i sadržaj. Ona je sastavljena iz više priloga.

Temeljni i najveći prilog je prvi po redu: *Kršćanska obitelj* – Marija *Baričević žrtva kršćanske ljubavi.* To je ujedno i zajednički naslov čitave knjige. Riječ je o majci svima poznatih sumještana: Tončića Frana, Stanka, Marije, Celine, o. Vilibadai onih manje poznatih jer su prerano preminuli: Ivana, Antonije i fra Josipa. Osim njih, rodilo se još troje nedonoščadi, a jedno dijete umrlo je pri porodu. Svi se oni spominju u ovom životopisu. Marija je živjela od 1888. do 1946. i vjerojatno bi njezin život ostao nezapažen, poput života tolikih Lunjki, dobrih kršćanki i vrijednih majki, da se nije za nju zainteresirao vješt i iskusan pisac, zadivljen njezinim karakterom i odgojiteljskom majčinskom umješnošću, te ju je odlučio portretirati u ovoj kratkoj, ali dojmljivoj, biografiji. Pisac je o. Ignacije Radić (1876. – 1965.) franjevac trećoredac s otoka Krka (Sv. Vid), profesor, voditelj duhovnih vježbi, provincijal, suradnik, ispovjednik i životopisac Sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića, a hrvatskoj javnosti najpoznatiji, makar između dva svjetska rata, kao cijenjeni pisac brojnih članaka i knjiga iz raznih područja teologije, iz filozofije, kršćanske pedagogije i duhovnosti. O. Ignacije upoznao je Mariju preko pričanja njezine mlađe sestre Katice Badurina – Pavičić s kojom se sretao u samostanu sv. Marije Magdalene na Portu

(Dubašnica), gdje je kraće vrijeme boravila, a nadasve preko čitanja i analiziranja Marijinih pisama koje je slala svojim sinovima što su se razmilili svijetom, a oni su ih čuvali kao dragocjenost. Ta pisma, koja su mu, posredovanjem tete Katice, dana na uvid ovdje se obilno citiraju i tumače jer vjerno održavaju njena kršćanska uvjerenja, njezinu dušu i srce. Ona mogu biti nadahnuće i putokaz i današnjim kršćanskim majkama, a pohvala su i priznanje onim jučerašnjim koje Marija na najbolji način predstavlja. Ovaj životopis napisan je o desetoj obljetnici Marijine smrti, dakle 1956. Teta Katica se vrtila po otoku Krku koju godinu ranije i, kako je spomenuto, svojim pripovijedanjem motivirala pisca. O tom životopisu sam nešto načuo u mlađim godinama, ali ga nisam vidio. Pokušao sam ga tražiti, nakon smrti o. Vilba (1995.) u Krku među njegovim stvarima, i doista ga našao u ladici radnog stola. Kod mene je, dakle, već dvadeset godina. Dao sam ga čitati najprije bratu o. Srećku, biskupu, ali čini se da je on s njim bio već upoznat, te zatim Marijinim kćerkama Mariji i Celini s molbom da isprave netočnosti ili nadodaju kakav podatak koji nedostaje. Njihove opaske pretvorio sam u bilješke i smjestio na pripadne stranice ispod teksta na koji se odnose. Dao sam ga također pred nekoliko mjeseci i bratu o. Ivanu s istom molbom. On je napisao kratki osvrt-sjećanje koje sam uvrstio na kraju životopisa kao pogovor. Smatram prirodnim da se u cijelosti poštuje stil, rječnik pravopis pouzdanog pisca o. Ignacija, osim očitih pogriješaka. Tiskanje ovog njegovog, za javnost nepoznatog teksta, izraz je također sjećanja, poštovanja i zahvalnosti prema njemu prigodom pedesete obljetnice smrti koja se upravo ove godine (2015.) navršava. Sedamdeseta obljetnica Marijine smrti je do godine.

Marija je neodvojiva od svoje obitelji, pa sam smatrao prirodnim i korisnim sakupiti također priloge i o njezinoj djeci, bar one koji su mi se našli pri ruci. Pri tom sam izostavio prilogu o fra Josipu jer će se o njemu, ako Bog dadne, prirediti zasebna knjižica. U prilozima je najobimnija građa o. Vilibada: tijek života, oproštajni govori na njegovom sprovodu, homilija rođaka i drugog životnog suputnika biskupa o. Srećka Badurine. Priložio sam nadalje i vlastiti sačuvani govor nad Franinim otvorenim grobom (1976.) i homaliju na Celininom sprovodu, a slijedi zatim popis svih članova obitelji Josipa i Marije Baričević koji je složio Vilbo, mlađi. Posebno me dirnula Franina neočekivana smrt i iznenadilo me što se nitko nije našao da rekne koju riječ zahvale čovjeku koga se doživljavalo kao dobrog duha Luna. On je po povratku iz zatvora pokrenuo i vodio tečajeve stranih jezika (talijanski, njemački) i rezbarenja, planirao je otvoriti tekstilnu radionicu domaćih tradicionalnih odjevnih predmeta i suvenira, inicirao je radove na uređenju javnih površina (puteva, zidova) i sam prvi zasukao rukave (tako je npr. nagovorio svoje ujce Pava i Mata, pa su prezidali zid ispod Grgova vrtla Selu va klancu prema Jerinićima). Možda je vladala bojazan kod ljudi kod ljudi zbog njegovog zatvoreničkog statusa (sjećam se neskrivene zabrinutosti župnika vlč. Frane Volarića kad sam mu saopćio da bih rekao nekoliko riječi na grobu, što ću ja to govoriti) jer je kao pomilovani i ranije otpušteni utamničenik i dalje bio pod kontrolom vlasti. A njega, prognanika i izopćenika bivšeg režima, valjalo bi naprotiv proglasiti „pravednika među narodima“ zbog spašavanja Židova 1943. iz logora u Kamporu, ne bez opasnosti za sebe i čitavu obitelj koja je petoro Židova više mjeseci hranila i čuvala na Lunu.

Moja odvažnost nastupanja pri pokopu bila je motivirana isključivo sviješću o njegovoj iznimnosti i potrebi javne zahvalnosti. Možda se njegovi sinovci odvaže danas u slobodi sakupiti podatke, svjedočanstva, dokumente i sastaviti životopis čovjeka koji je u mnogome nadvisivao ljunjske prilike i mogućnosti, ali je bio sapet okolnostima i osamljen u djelovanju. Na kraju knjige je Dodatak koji donosi četiri omanja teksta o. Vilibada, starijeg: izvještaj iz Pehlina o proslavi 800. obljetnice rođenja sv. Franje i tri sprovodna oproštaja od preminule subraće kojima je on bio gvardijan u Krku. Krasno svjedočanstvo o njegovom osobnom doživljavanju i poštovanju svoje subraće – fratra.

Možda ova vrijedna, dokumentarna zbirka o životu jedne lunjske obitelji bude nekom čitatelju poticaj da pažljivo istraži vlastitu obiteljsku pismohranu i ponudi svima nama ono što pronađe kao opće vrijedno. Očito da pokrenuti niz o Lunjanima i Lunjkama, koji su nam ponos i uzor, može biti izazov istraživanju, čuvanju, poštivanju i obnovi onog čovječnog i svetog tkiva od kojega je satkan Lun.

Fra Antun Badurina

Krk, Petrova 2015.

O. IGNACIJ RADIĆ

Kršćanska obitelj

Baričević Marija, žrtva majčinske ljubavi

1956.

Što ovdje pripovijedam čuo sam od Katice, sestre pokojne Marije Baričević i drugih, još živih svjedoka, koji su Mariju dobro poznavali i s njime živjeli. Kad su mi na raspolaganje još postavili mnogobrojne listove, koje je pokojnica pisala svojim sinovima, ukazala mi se sva korist i potreba, da se našim živim majkama na vidjelo iznese primjer kršćanske majke, koja se je sva žrtvovala za uzgoj svoje mnogobrojne djece.

Lun je mjesto rođenja naše Marije. Maleno je to selo, manje od 300 stanovnika, na krajnjoj sjevernoj granici otoka Paga. Kraj je to slaborodan, zimi izložen ledenoj studeni a ljeti toploj žegi. Rijetka su obradiva polja. Prevladava krš i niska šuma. U zavjetrini uspijevaju masline, smokve, vinova loza i nekoje voćke. Stanovnici su pošteni i izdržljivi poljodjelci. Bave se uljarstvom, vinogradarstvom i ribarstvom. Svoje proizvode odvežuju morem u Rab, Senj i drugdje.

Tvrdokorno se drže svojih narodnih i vjerskih tradicija. Dobri su kršćani. Blagdanom i nedjeljom marno pohađaju crkvu. Puno se i kod kuće Bogu mole: svake večeri Gospin Ružarij i druge molitve. Mnogi jednom na mjesec pristupaju svetim sakramentima ispovjedi i pričesti, a imade ih koji to čine svake nedjelje, dapače nekoji (do dvadesetak) i svaki dan. Boga ne psuju, ružno ne govore, ne proklinju. Uopće su daroviti, a nadasve pošteni ljudi i radnici.

Mladost

U tom selu rodi se Marija 1888. Otac Pavao Badurina[1] bio je dobroćudan, veseo i razgovorljiv seljak, pravi seoski mudrac, zato su ga seljani, za duže vremena birali za seoskog glavara ili suca. Svakom je rado pomagao savjetom a sirotinji i svojim radom. Zvali su ga *„dobrim čovjekom“* a time su mnogo kazali. Majka se zvala Viktorija. Mala Marija bila je slabog tjelesnog ustroja, kao i njezina majka. Već od zibke privikla je oskudici i trpljenju. Prva patnica cijelog života. Inače vedra duha snažne volje i žarkog srca. Te je lijepe vrline naslijedila od svojih roditelja, a što je glavno, usavršila ih kršćanskim uzgojem. Za njezin uzgoj brinula se u prvom redu njezina baka Marija[2]: ona je djevojčicu učila moliti i prve početke katekizma. Ona je na nju pazila, tim više što se Marijin otac ponovo

[1] Pavao-Petar Badurina, zvani Pavica (1856.-1933.) po kojem je obitelj dobila nadimak Pavičić, ženio se dva puta: s Viktorijom r. Badurina Čauš (1863.-1892.) imao je dvoje djece: Josipa (1886.-1931.) i Mariju-Milicu (1888.-1946.), a s Anđelijom r. Badurina Rumešić: Antona (umro 1915. u 21. godini života), Ivana (umro 1921. u 25. godini života od posljedica ranjavanja u I. svjetskom ratu), Srećka (poginuo 1918. u Tirolu u 20. godini života), Petru-Perinu (1901.-1926.), koja je preminula u Đakovu kao s. Željka redovnica Družbe sv. Križa, Pavla (1903.-1986.), Katicu (1908.-1992.), Mata (1911.-1988.) i blizanca mu Šima koji je umro u devetoj godini.

[2] „baka Marija“ je Marija r. Perić (1826.-1906.), udata za Jakova Badurinu (1823.-1859.) ostala udovica u 33. godini s trogodišnjim jedincem Pavlom -Petrom-Pavicom.

vjenčao, te doveo kući ženu, koja nije ni po krvi ni po srcu bila sirotici sklona. Ali zato je Marija u svom ocu našla zaštitnika, savjetnika i odgojitelja, koji nije u kući trpio nereda ili bilo kakve nesloge ili sablazni. U kući je vladao mir i zapt.

Osnovnu školu pohađala je Marija s prekidom 2 – 3 godine u svojem selu. Njome je upravljao mjesni župnik. Valjda je naša učenica bila veoma marljiva i darovita, kad je kako možemo vidjeti iz listova koje je pisala svojoj djeci naučila korektno hrvatski pisati. Istodobno je vršila razne kućne poslove, vodila stoku na pašu i pratila oca na polje.

Obnovljena rodna kuća Marije Baričević r, Badurina Pavičić

U 15. godini stupila je Marija u Djevojačko društvo Srca Isusova, koje je vodio pokornička duša mjesnog župnika popa Antona Žica[3]. Marno je ona slušala njegove propovijedi i predavanja. Svake se je subote ispovijedala. Možemo misliti da je ona od svog ispovjednika mnogo naučila. On je tu čistu i nevinu dušu kroz više godina vodio na putu kršćanske kreposti. Kod kuće je čitala razne glasnike, napose je rado čitala glasnik Svetog Josipa što ga je uređivao učeni i sveti svećenik dr. Cebušnik. Tamo je rado čitala pisma svetog Franje Saleškoga, pa je od njega i prisvojila onu svetu blagost, koja se toliko živo odrazuje u njezinim listovima. Začudno je doista kako je ta prosta seoska djevojka, teorijski i praktički izgrađivala svoju duševnost. Nije čudo da je duže vremena bila glavarica djevojačko društva, pa im je čitala razne glasnike i mislim razna izdanja društva svetog Jeronima. Rekoše mi da je često čitala Nasljeduj Krista od Kempisa.

Dok je tako Marija izgrađivala svoj vjerski život i proživljavala ga u duhu evanđelja, došla je do namisli da poput svoje krsne kume[4] ostavi svijet i da se zakloni u koji strogi samostan te se posveti Bogu. Nedvojbeno u nekoj prigodi posjetila je crkvicu svetog Antona opata u Rabu uzidanu u gradske zidine staroga Raba te čula

[3] Pop Anton Žic rođen je u Puntu 1864., a za svećenika je zaređen 1888. godine. Župničku službu obnašao je u više župa krčke biskupije, a najduže u Lunu (1903.-1923.). nakon Luna odlazi u rodni Punat, gdje je preminuo 1939.

[4] U Matici krštenih (arhiv krčke Biskupije) piše ovo: krsna kuma je Marija, žena Osipa Kocijan. Krštenje je bilo 19. rujna 1888., a krstitelj župnik pop Petar Bogović, koji je 1891. preminuo u Lunu i tu pokopan. Na koju se to „kumu" misli kao poticaj samostanskom životu, nisam saznao.

kako se redovnice trećeg samostanskog reda u koru pobožno mole. Pozvoni na klauzuri i moli opaticu da bi ju primili u svoje društvo. Opatica protumači joj Pravila Reda i obeća joj da će ju primiti i preporučiti joj da malo pripravi nešto miraza kao doprinos za njezino uzdržavanje. Siromašna se djevojka malo lecne i smete, jer nije mogla zagarantovati isplatu bilo kakvog miraza. Posavjetovala se sa svojim ispovjednikom, te njegovom privolom, nedvojbeno prva u onom kraju položi privatni vječni zavjet djevičanstva, i tako se utvrdi u nakani da postane redovnicom.

Ali nijesu tako mislili njezini kod kuće. Eto nove kušnje i teške borbe za našu Mariju.

Udaja

Dok je Marija stvarale osnove da stupi u samostan, njezine su tetke pregnule sve sile da joj nađu vjernika, Marija je već odrasla djevojka, slaba doista, ali milokrvna, blaga, čedna, radišna i čestita. Našao se je mladić, koji je baš tavu tražio. Bio je to Josip Baričević, radišan kao i ona, pobožan, pjevač u crkvi, sin sakrestanov. Svršio je u mornarici svoj vojni rok. Otac je udaji privolio, pa se je čekalo privolu Marijinu.

Kad joj otkriše tajnu osnovnu, Marija se prestraši. Na ženidbu nije mislila, posredi je njezin zavjet djevičanstva, sklopljen baš u svrhu da postane redovnica. Ona se tada prepadne, kao i blažena Djevica, koja je na poruku anđela reče: „To ne može biti, jer ja muža ne poznajem." I u kući Pavlovoj nasta karba i prepiranje. Sirotica nalazi

se u teškom škripcu. Tetkice viču: „Našla si svoju sriću; želja je to očeva i potreba obitelj…" „Ja se mislim udavati" odgovori Marija. „A kako ćeš onda živjeti"? „Bog će providiti i već je providio. Želja očeva je zapovijed? Ali mene Bog zove na drugo mjesto".

Bračni supružnici Marija i Josip Baričević

Tako nasta u obitelji spor između dva tabora. Svaki uporno brani svoje pravo i iznosi svoje razloge: otac potrebu obitelji i svoj autoritet; Marija svoju slobodu (bila je punoljetna) i Božji poziv. Opreke rastu, stranke ne popuštaju. Rekoše mi stanovita tvrdoglavost bijaše zarazna mana Pavlove obitelji. Dolazi do nemira i svađe. Marija postala je nakovanj, na koju su s više strana padali teški udarci. Prebacivali su joj neposlušnost, glupost, dapače su govorili da je opsjednuta od nečistoga, kad se protivi svoj sreći. Tetkice nisu

mogle razumjeti kako zrela djevojka za udaju bježi od nje i voli se zatvarati i zakukuljiti u samostanu.

Te godine dođe u Lun biskup krčki dr. Antun Mahnić da obavi pastirski pohod. Mjesni župnik iznese pred njega gornji slučaj. Biskup pozva preda se oca i hćer. Biskup: „Jeste li vi Marija Pavičić Badurina?“ – „Jesam“. „Što želite“? – „Želim stupiti u samostan kod časnih majki u Rabu“. Biskup ocu: „Zašto ne dozvoljavate svojoj hćerki da postane redovnica, kad ju je Bog, kako sama kaže, pozivlje“? – „Ja joj uopće ne kratim, ali ja nisam u stanju da joj dadem zatraženi od sestara miraz“ – „ Učinite molbu, da vam se plaćanje miraza oprosti ili barem umanji“. – „Dobro presvitli“. Time je bilo strankama neizravno sugerirano, da u tom pogledu neće biti poteškoća. Tako se otac i hćerka veselo povrate kući.

To veselje nije dugo potrajalo. Kad su se kući povratili, i kad se tetkice razumjele, kako je stvar kod biskupa ispala, navališe na oca što je popustio, a na kćerku što gubi svoju sriću. I tvrdoglavost s objuh strana rasla je, a time nemir, karba, predbacivanje, nesloga.

Da kućnom nemiru učini kraj, otac poče hćerku moliti da mu se smiluje i za ljubav njegovu da popusti. Kćerka se razmekša i tvrdoglavosti, u koliko je bilo kod nje, brzo nestane. Tako je u kući Pavlovoj redovito bivalo. Marija potrča župniku i ispripovijeda mu tešku situaciju u obitelji, koja je nastala iza odlaska biskupova. Reče mu, da je ona s teškim srcem pripravna da posluša svoga oca i da stupi u sveti brak, samo da sam da ne bude zapreke s crkvene strane. Župnik se brzo uvjeri, da sam Bog traži od Marije žrtvu, odobri

njezino popuštanje, i obeća joj, da će od biskupa zatražiti otpust od privatnog zavjeta djevičanstva.

Marija se povrati kući i izgovori sljedeće tekstualne riječi: „Privoljujem na udaju, ali time stavljam samu sebe na teške muke“. Proročanske su te riječi živi su odraz njezinog života. Sa svetim brakom započeti će Marijina kalvarija. Tamo ju je sam Bog vodio. Marija nije bila pozvana u redovnički, već u bračni stalež.

Kako gospođica Zelie

Ovdje mi pada na pamet jedan drugi ovomu slični događaj, koji se je 54 godina prije pripetio gospođici Zelie u Francuskoj. I ona kao djevojka zatraži redovničko odijelo kod sestara svetog Vinka. Iza kratkog razgovora poglavarica joj reče, da to nije volja Božja. Djevojka se povrati kući i Bogu upravi ovu bezazlenu molitvu: Bože moj, kad ja nisam vrijedna da postanem tvoja zaručnica, udat ću se da izvršim tvoju volju. Daj mi djece, da budu tebi redovnici posvećeni.

Ona se udala u Alensonu godine 1858. Iz tog blagoslovljenog braka poniče devet bijelih cvjetova, od kojih četiri, u ranoj dobi odletješe, da se rastvore u rajskim perivojima, dok se drugih pet razcvijetaše u perivojima Karmelskog Reda. Svi su bili posvećeni Bezgrješnoj. Najmlađi i najljepši i najmiomirisniji cvijet od tih ljiljana, koji za vrijeme svog života, a sad još više iz raja, prosiplje miomiris nebeskih kreposti, jest mila svetica Terezija od malenog Isusa.

I naša Marija bila je veoma pobožna svetoj Tereziji. Možda su se u njenom srcu rađale slične misli i želje; ona ih je, kako ćemo vidjeti, u nekoj mjeri, iako ne kao gospođica Zelie, u svom bračnom životu ostvarila.

Marija dobi od biskupa oprost od privatnog zavjeta djevičanstva, uz pokoru, da cijelog života svaki dan izmoli tri Zdravo Mariјo. Vjenčanje se obavi u župnoj crkvi u Lunu godine 1912. Mariji je tada bilo 24 godine a Josipu Baričeviću 25 godina.

Rodilja

Našoj pramajci Evi Bog iza pada reče: „Biti ćeš podložna mužu i u bolovima rađati ćeš djecu.“ Punu mjeru te zajedničke baštine svijuh žena primila je na sebe Josipova supruga u svom bračnom životu: kroz dvadeset godina imala je trinaest teških porođaja. Rodila je troje nedonošce, a jedno je na porodu umrlo. Slabog tjelesnog zdravlja, malne uvijek bolesna u svakom je porodu, više-manje bila u pogibelji života.

Nije ta kršćanska obitelj u bračnim odnosima poznala drugih zakona, osim zakona prirode i katoličke moralke. Nisu ih od njih mogli odvratiti ni siromaštvo, ni bolest, ni teškoće uzdržavanja i namještanja svoje mnogobrojne djece. Djeca su doista bila roditeljima teški teret ali oni su tu dužnost ustrpljivo, dapače i veselo od Stvoritelja primili i vršili i Bog im je pomogao. Rekli su mi da je majka uvijek bila vesela kad je koje dijete došlo na svijet. Ona je tu svoju djecu toliko ljubila i za nju se potpuno žrtvovala. Uzgojila ih je

kao poštene ljude i dobre kršćane, namjestila ih je, te su oni postali korisni članovi društvene zajednice a to su i sada.

Marijina djeca: prvorođenac Anton r. 1913., Franjo r. 1915., Josip r. 1920., Ivan r. 1922., Marija r. 1923., Celina r. 1927., Stanko r. 1929., Vilbo r. 1932.

Stara kuća šire obitelji Baričevića, Josip i njegova obitelj živjela je većinu života u dijelu kuće na slici skroz desno. (Po sjećanju Vilibalda Baričevića - mlađeg odselili su se na Tovrnele krajem rata – oko 1945.)

Uzgojiljica

Josipova supruga uzgajala je svoju djecu najprije kod domaćeg ognjišta, a kad je bila primorana da ih šalje u svijet, onda ih je slijedila svojim mnogobrojnim listovima i molitvama.

Kućni uzgoj, bio je strogo kršćanski. Prednjačili su roditelji svojim primjerom. Zajednički se molilo ujutro i večer, prije i poslije jela. Majka je djecu učila katekizam i običajne molitve. Svaki je morao Očenaš znati, Vjerovanje, Deset Božjih zapovjedi, Pet zapovijedi svete Crkve, Tri stvari potrebne za svetu Pričest, Sedam svetih sakramenata, Pet stvari potrebnih za svetu Ispovijed, Djelo vjere, ufanja i ljubavi. Sve bi to majka djeci opširno protumačila.

Djeca odraslija često bi pristupala svetim sakramentima. Prednjačili bi roditelji. Djeca nijesu u kući smjela čuti psovke ili kletve, bilo kakvih ružnih i nepristojnih riječi, ogovaranja, karbe. Strogo se pazilo na djecu i izvan kuće. Jedan još živi član te kršćanske obitelji piše: „Uvijek je majka bdila nad nama, uvijek je morala znati gdje se nalazimo. Nikad nije dozvolila da idemo nekud, a da ona nije znala gdje se nalazimo, i kakvo je društvo u kojem se nalazimo, inače bi sastanak zabranila. Još prije nego sam počeo pohađati školu, ona me je sama naučila služiti svećeniku pri svetoj misi, i kad je vidjela da sam spreman, poslala me ministrirati“.

Majčini listovi

Kad što već spomenuh roditelji nisu mogli toliko mnogobrojnu djecu zadržati kod kuće, gdje nije bilo ni zarade ni prigode daljnjeg školovanja. Zato slali su oni odrasliju djecu u zanat

ili školu. Ali nikada nije majka ostavila svoju djecu. Htjela je da bude s njima povezana u dopisivanju. Htjela je i zapovijedila da joj djeca često pišu, a ona bi im uvijek, makar i s postelje i u noći odgovarala. Tješila bi ih, podučavala, opominjala do potreba milo korila. Te je listove diktiralo majčino srce. Na teškim i pogibeljnim putevima u stranom svijetu, pratila je ona u duhu svoju, kako je sama govorila „dičicu“, gonetala je njihove potrebe, predvidjela je pogibelji, dijelila je njihove muke i s njima pomiješala svoje suze i molitve. Prava majka Makabejca, koji je „svakog svog sina svojim narodnim jezikom nagovarala, puna mudrosti u ženskoj ćudi“. /Mak. 7.12/.

U tome ćemo se najbolje uvjeriti, kad budemo vidjeli što ta seljačka majka piše svojim sinovima. Svome Franji piše: „Već sada ne mogu više pisati jer je jedanaest sati u noći, pa mi se spava, a ti već spavaš, pa ti se sanja da si kod mene, te mi veliš da si gladan. Jeli tako“? Možda je to slučaj telepatije u času kad je majčino srce bilo toli tijesno povezano sa srcem sinovljim, koji se je nalazio negdje u istražnom zatvoru. Ta dva srca su se istinski međusobno predavala, u sjećanju i maštanju. Dvije povezane duše.

U jednom drugom slučaju piše ona svojem Franji: „Kako ti je moj dragi Franjo? Biti će ledeno, biti će ti bječve poderane, pak ti je valjda ledeno“ 3/III., 1937. Ovdje je majčino srce pogađalo i bez telepatije. A što je još čudnije, moramo se ponovo pitati, gdje ta seljanka, koja nije slušala nego nedjeljne propovijedi svog župnika, eventualno i poduke svog ispovjednika, naučila pravila duhovnog života, koja ona u tolikom obilju i ispravnosti sipa svojoj djeci. Kako da jedna seljanka, koja nije pohađala nego dva tri razreda osnovne

škole, i koja nije imala vremena ni shodnosti da poput kakve redovnice obavi dnevno razmatranje ili duhovno čitanje; kako da ona vrši službu duhovnog vođe svojim već odraslim sinovima, kako će se čitatelj moći uvjeriti čitanjem kratkih izvadaka njezinih pisama. Ja sam na to više vremena mislio pa došao do zaključka da nije u tu svrhu bilo dovoljno, kako već spomenuh, samo čitanje raznih glasnika, već da je Duh Sveti dao majci poseban dar, posebnu sakramentalnu milost svetog braka u pogledu uzgoja svoje djece, za koju se ona do krajnosti žrtvovala. Sretna djeca, koja imaju takvu majku.

Majka uopće svojoj djeci u svojim listovima preporuča, da čuvaju svoje zdravlje kao najveće zemaljsko dobro, da se Bogu mole, da slušaju svetu misu, da budu poslušna svojim poglavarima, da se grijeha čuvaju i još mnogo toga. Ja ovdje navodim samo ono što spada na vjerski uzgoj svoje djece. Čujemo dakle samu majku.

Što piše svećeničkom kandidatu

Kako majka svete Terezije tako je i Marija Baričević željela svoju djecu posveti Bogu u svećeničkom i redovničkom staležu. Kušala je najprije sa sinom Franom, a kasnije će se s Josipom i Vilbom. Nije sa svima uspjela kako je željela, nije ona nikog silila, ali nije radi toga izgubila svojih zasluga. Njezin sin Franjo g. 1931. nalazio se je u splitskom sjemeništu kao svećenički kandidat biskupije krčke. Majka ga je kod kuće dovoljno na to zvanje pripravila, a kasnije prosljeđuje u svojim listovima. Preporuča mu zdravlje: „Preporučam ti, da se dadeš pregledati od liječnika... i uz to

ti preporučam, da se moliš našoj majci od zdravlja, jer ona koja odzdravlja bolesnike, jer je zdravlje najveće blago na ovom svijetu, zdrav čovjek može mnogo raditi a bolestan ništa nego trpjeti" /17./IX., 1931./

Dne 30./IX. na blagdan sv. Jeronima, kojemu je bila posvećena župna crkva u Lunu, piše mu: „Danas je blagdan sv. Jeronima, našeg osobitog zaštitnika. Moli ovoga sveca, da ti dade barem iskru svojih velikih kreposti, dar znanja i mudrosti, i straha Božjeg. Anđeli čuvari (blagdan koji se slavi dva dana kasnije - op.) neka te zaklone i čuvaju, da na putu ne posrneš. Dragi Bog mnogo ti je dao, mnogo više nego drugima, zato ti si dužan mnoga ga ljubiti, više nego drugi za njega trpjeti. Moli se kroz ovaj mjesec listopad preblaženoj Djevici, njezinom krunicom".

Mjesec dana kasnije, na blagdan Krista kralja, majka ponovo prima pero u ruke i piše Franji. „Želim ti svako dobro duhovno i tjelesno od n. G. Isusa Krista, kralja, kojeg danas častimo. Daj Bože, da se njegovo kraljevstvo utvrdi u našim srcima, eda uzmognemo služiti mu dušom i tijelom u potpunoj mjeri. Osobito želim tebi, koji kaniš vremenom postati njegovim zamjenikom na zemlji. Oj sinko moj dragi, velika bi to milost bila i uzvišena čast, za koju ja, vjeruj mi sa strahom prosim radi svoje nedostojnosti, i zato često promišljam ovu istinu i moli Spasitelja da ti udjeli dar poniznosti i bogoljubnosti, eda na taj način uzmogneš što dostojnije pripraviti se na taj veliki čin".

Dok je ovo pisala, majku oblile su suze radosti, pomiješane sa suzama žalosti, kao nekada Anu ženu Elkanovu, kad je plakala u

hramu i od Boga isprašaila sina, koji je doista veliki svećenik kod Izraela, a bio je prorok Samuel.

Mladi se sjemeništarac možda i previše zanimao za obiteljske stvari. Majka ga od te škrbi odvraćala: „Nemoj se ti, piše mu, previše za nas zanimati, jer bi to moglo štetiti tvom zvanju, nego moli se Bogu i budi zadovoljan". Htjela mu je prišapnuti onu Učiteljevu: „Tko ne ostavi oca i majku, sestre i braću, ne može biti moj učenik" .

Sličnih je listova bilo više koja je majka upravljala svećeničkom kandidatu, ti su listovi došli u ruke sjemenišnog duhovnika, vlč. Grge Bučića, koje listove je on, kako mi potvrdi teta Katica, dao pročitati pred ostalim sjemeništarcima u kućnoj kapeli. Sačuvalo se je pismo, koje je isti duhovnik i odgojitelj /21./I. g.?/ pisao Franji, ono glasi: „Ja sam imao preko ruke toliko mladeži, pa sam se uvjerio, da je majka najbolji duhovnik i odgojitelj. Preporučam ti sinko, da budeš za to ne samo zahvalan svojoj majci, nego da ju uvijek slušaš i da joj budeš iskren. I kad budeš veliki i zreli mladić, drži svoju majku za svog prvog savjetnika".

Franjo se doista držao majčinskog savjeta. Kako je potpuno iskren, nekog dana reče svojoj majci, da nema poziva za svećenički stalež. Majka se bolno lecnu, sve su dakle njezine nade pokopane, njezini planovi propali, uzalud njezine molitve i žrtve. I zaplaka a s njom i njezin Franjo. Duboko ganut napokon joj reče: „Majko, ako ti

hoćeš, ja ću postati svećenik". – „Sinko ja to silno želim", reče mu „Ali samo ako Bog to hoće, ako te On zove."[5]

Majka po svom običaju poklekne pred Raspelom. Molila je. Prošlo je neko vrijeme dok joj se srce smiri. I konačno reče „Hvala Bogu".

Nisu majčine molitve bile uzaludne. Majka nije izgubila svog Franju. Ona će i dalje slijediti na putu drugog zvanja i jednom će ga i žrtvovati. Slijedimo oboje.

<u>Slijedi svog Franju</u>

Franjo krene drugim putem života. Unovačen je. Ne znam zašto bačen je u istražni zatvor[6]. Majka ga slijedi, tješi ga savjetuje. Disciplinarni postupak protiv sina trajao je dugo.

Dne 13./VI. majka mu piše: „Iz tvoga pisma razabirem, da ti je veoma teško. Pišeš da te ja mogu utješiti… Tamo neće te nijedno oko milo pogledati, nijedno srce razumjeti, ali Hvala Bogu!" Vječni majčin refren u kušnjama života. A sada čujte kako ga savjetuje:

[5] Iza riječi: „Samo ako Bog to hoće, ako te on zove…" mater je nadodala: „Ne tražim od tebe da postaneš svećenik ali tražim i zahtijevam da budeš dobar čovjek i pravi kršćanin" (Celina).

[6] Frane je bio na dopustu, iz vojske došao doma i tužen je da je pjeval protudržavnu pjesmu, to su bile hrvatske pjesme, a to je za vojnika Hrvata u Kraljevini Jugoslaviji bilo zabranjeno. Smatralo se protudržavnom propagandom. Toliko se ja toga sjećam (Celina).

„Nastoj dragi moj, da budeš uvijek vesele i blage ćudi". Tako je majka uvijek svojoj djeci preporučila, i doista sva djecu su bila veoma prijazna i dobra sa svima. „Tako ćeš osvojiti srca onih koji su ti potrebni. Inače vladaj se dostojanstveno, kao pravi kršćanin. Osjećaj se da si ti vojnik ne samo kralja Petra, već u prvom redu Krista kralja, prema tomu znaj udesiti svoje vladanje. Moli se uvijek bogu i blaženoj Djevici".

Što je boljega i ljepšega mogla majka preporučiti sinu vojniku, nego duboko i čvrsto vjersko uvjerenje, u obranu domovinske i kršćanske svijesti. Znamo da se je Franjo u ovom slučaju kao i u drugom, držao plemenito i ponosno i razne šikanacije veselo podnosio.

U istom tonu piše mu 14/ I., 1937.: „Budi postojan, jer pravednom je čovjeku lako podnositi i trpjeti, makar sve izgubio, pa i svoju glavu; nemoj izgubiti mir duše, koji dolazi iz čiste savjesti, jer ćeš tako imati Boga uza se, koji će te izbaviti iz svih nevolja". To je govor vjere.

Majka se boji da Franjo gladuje, i da u istražnom zatvoru trpi glad ili studen, ili da ga je zatekla kakva teža bolest. „Šaljem ti paket smokava, slanine, bječve, marke i dopisnice. Meni se čini da je tebi jako slabo, da si često i uvijek gladan. Treba li ti novac za jelo, ili što drugo? Preporučan ipak da štediš, jer je nama slično kao i lani, samo nam je toliko bolje, što imamo zelja i nešto slabog ulja. Vina nemamo, dobitka i pripomoći od nikoga. Provincijalatu poslali smo 1000 dinara za Josipa", a na kraju nadodaje „One poderane bječve ne

baci, nego ih spremi u kufer, da kad dođeš ja ih napletem". U takvoj oskudici otkida majka od svojih ustiju da nahrani sina.

Godine 1938. 11. mjesec zatekla je majku teška bolest, o kojoj ćemo još govoriti. Majka je trpjela za svoju djecu, za nju se žrtvovala i stavila ih pod zaštitom nebeske majke, bl. Djevice. Ona piše Franji: „Po tvojim pismima razabirem, da ti meni kriješ sve ono što trpiš; ali znaj da sam i ja trpjela s tobom, i ako nisam znala što je na stvari, nego zahvaljujem Bogu da ti je dao jakost, da si mogao pretrpjeti". Nedvojbeno bio je to uspjeh majčinih molitva i žrtvovanja.

Piše mu: „Na trpljenje smo svi pozvani, jer kaže Gospodin, da su blažena progonstva pretrpljena poradi pravde, jer je njihovo kraljevstvo nebesko". *Oprosti svakom sve i uživati ćeš mir* (podvučeno je u originalu), a to je je neizmjerno blago. Naša mučenica znala je za Kristova „blaženstva" jer ih je i sama u životu u najvećoj obilju proživljavala, i s Majkom prežalosnom pratila je svoju djecu na Kalvariju. Ovo je zadnje majčino pismo, koje je Franjo brižno čuvao i konačnoga pohranio u domaći kućni arhiv. Zadnje što je majka iz bolesnog kreveta nadoda bile su ove riječi: „Zaključujem moleći Boga, koji je pravedan na križu umro, da i tebe na sudu pravedna obrani po zagovoru svoje presvete majke." I obranio ga je. Franjo, mimo svakog očekivanja bio je na vojničkom sudu u Sarajevu riješen svake krivnje [7].

---

[7] Došao je doma na Badnjak. Kako se vidi iz pisma što mi je mater pisala i po drugim podacima, bila je to 1937. godine. Od matere sam čula kad je na Bezgrešno začeće došla od sv. Mise da je rekla teti Katici: sestro ušij Franu gaće,

Braća: stoje s lijeva Stanko i Franjo, sjede Anton -Točić i Vilibad Baričevič

Godine 1939. započeo je drugi svjetski rat. Franju nalazimo neko vrijeme kod kuće, vršio je službu poštarskog sabirača i upravljao nekom zadrugom. Kasnije nalazimo ga u Zagrebu[8]. Rat je

---

on će doći za Božić i bit će ti žal ako ne ušiješ. Ki ti je ča rekal? Niki, baš niki, ne. Bila sam na ispovijedi i ispovjednik mi je rekal, bez da sam ja išta o Franu rekla „Uzdajte se u blaženu Djevicu Mariju. Ona koja je pod križem žalosna stajala će Vas uslišiti. Govorim ti Frane će doći.!" I došal je iznenada je iznenada i neočekivano (Celina).

[8] Frane je već od 3.2.1939. bil u Zagrebu zaposlenik (podatak iz njegovih dokumenata). Posal je dobil posredovanjem biskupa Srebrnića. Rat ga je zatekal u

na završetku širio smrt smrt posvuda. Ne znam kuda se Franjo potucao u tim strašnim danima, moguće se krio. 1946. stigne u neki logor. Moguće je radi bijega osuđen na smrt. Na molbu roditelja bio je pomilovan i kazna smrti pretvorna je u kaznu lišenja slobode za dvadeset godina, kasnije mu je kazna za još šest godina bila oproštena. Sada se on nalazio u tamnici u Lepoglavi.

Majka ga je listovima tražila kroz par godina, ali vojničke blokade, odgovora nije primila. Napokon stigla je vijest da se on nalazi u logoru. Franjo 5/IX., 1946. u cenzuriranom pismu piše roditeljima između ostalog sljedeće: „Dragi moji! Nadam se da ste živi, zdravi i sretni, i da vam ja ne dajem mnogo briga. To je uostalom besmisleno, jedino vas molim, da za mene Boga molite. I ja se za vas molim svaki dan. Bog mi je dao dovoljno vremena, hvala Bogu... Vidjet ćemo se kad izađem iz zatvora. Nadam se da je materi bolje (majka je bila teško bolesna), i da su otac zdravi. Nemojte se za mene brinuti, jer bi mi to jako žao bilo. Imajte na pameti, da je naš život u Božjim rukama i nikomu se ne može ništa dogoditi bez odredbe i volje Božje. Neću vam o ovom dugo pisati, jer znadem da ste vi duboko uvjereni o tome. Ja se nadam, kada dođem doma, da ću pirovati sa Tončićevim svatovima, i na mladoj misi Josipovoj. Još jedan put molim, da se za mene ne brinete nego se za mene Boga molite, komu je lazno kako meni. Ipak će sve biti dobro. Voli vas i pozdravlja vaš Frane",

---

Podravini, Podravska Slatina gdje je bil zaposlen oko obnavljanja gospodarskih zadruga. Poslije je ponovo bil u Zagrebu i dospil 1946. u zatvor i logor. – A ovo što piše: vršio je službu poštanskog sabirača... moglo je biti 1938. dok je Tončić bio u vojsci. Inače je to bio Tončićev posal (Celina).

Je li ovo zadnje Franovo pismo utješilo majku, koja je teško bolesna, već koje po godine ležala u krevetu? Rekoše mi da joj nisu kazali da je Frane na smrt osuđen. Svakako sve je to pogoršalo njezino stanje i pospješilo njezinu smrt. Stizavao je udarac za udarcem. Njezino potpuno žrtvovanje primicalo se kraju. Još je živjela nešto preko dva mjeseca. Kad Franjo dozna za njezinu smrt, rekoše mi da je duže vremena plakao i da se nije mogao utješiti. Imao je i zašto.

Nu ne pretičimo događaje, povratimo se drugim njezinim sinovima koji su iz bližega, koji iz daljega okruživali patnički majčin krevet.

Savjet naučnika

Svoga sina Ivana poslala je majka, kako sama reče „u zanat" preko hrvatskog Radiše, iza kako ga je do svoje 16. godine kod kuće utvrdila u kršćanskom životu. Ona će ga i sada dalje pratiti svojim opemenama. Ivan se je koje vrijeme zaustavio u Zagrebu, zatim se je stalno namjestio kao kuhar i slastičar u Mariboru.

Ivan Baričević

Dne 7/IV., 1938. piše mu: „Ja ću nastojati da ti češće pišem, da na taj način budem s tobom sjedinjena, a ti piši češće nama, jer je to moja želja, da znam za tebe uvijek". 7/V., 1938. ponovo piše: „Ti ćeš nadam se nastojati da naučiš zanat, koji će ti olakšati život. Budi poslušan gospodarima pak će i oni s tobom biti dobri. Veoma mi je drago da su ti dobri gazda i gazdarica; oni će stalno biti dobri kršćani. U kojoj su dobi? Imaju li djece? Sinko, ako si ti naišao na dobre gospodare, to je veliki dar Božji na komu da mnogo zahvališ dragom Bogu. A onda što ti preporučan i nalažem da ljubiš svoje gospodare, kao svoje roditelje, i još više budi im poslušan i iskren i za njih se Bogu moli, pak će te Bog blagosloviti i ti ćeš postići svako dobro". Koja bi majka tako pisala svom sinu?

Ivan je majčin savjet slijedio. Gospodar ga tako zamilovao da mu je obećao učiniti ga baštinikom svoje radnje. Bio je to razborit i pravedan čovjek. Nekog dana, kad Ivan nije na vrijeme spremio neke kolače, udario ga je gospodar nespretno; ali kad se je kasnije uvjerio da Ivan nije bio tome ni najmanje kriv, izvinuo se svom šegrtu, koji je kaznu mirno podnio, i reče mu neka se on sad njemu osveti i povrati mu udar što je od njega primio. Naravno Ivan to nije učinio.

Napose preporuča majka svome Ivanu vršenje kršćanskih dužnosti, kao primanje svetih sakramenata, slušanja svete mise i drugo. „Moli Boga da ti udjeli potrebite milosti za dušu i za tijelo, prema Božjim zapovijedima. Vrši svoje dužnosti, otklanjajući se od svakog zla, kako sam ti govorila. Moli se svaki dan bl. Djevici i anđelu čuvaru. Napose kroz ovaj mjesec srpanj poštuj božansko Srce. Budi dobar i uljudan i u svakoj prigodi postojan".

„Moli se svako jutro i večer i nastoj svaki blagdan slušati svetu misu i svaki mjesec pristupiti svetim sakramentima ispovjedi i pričesti, *jer je dužnost svakog dobrog kršćanina, pak ćeš na taj način osjegurati Božjih milosti"*. (ja podvukoh).

„Ako ne možeš svaki dan u crkvu a ti se zaleti kad možeš i pozdravi dragoga Spasitelja, koji te čeka, da te blagoslovi i privine na svoje srce, kao najbolji otac svoje dijete". Slično je sveti Alfonso opominjao pobožne osobe.

Ivan odgovara majci, da je nedjeljom u pet sati sveta misa i da se ne može tako rano probuditi a kasnije da je zaposlen u kuhinji. Majka odgovara „Zapovijed je Božja i crkvena da je svaki kršćanin pod smrti grijeh dužan slušati svetu misu u blagdanima; za to da ne

kršiš zapovijed, i ne teretiš svoju savjest, učini ovako: Svaku večer pred nedjeljom i blagdanom preporuči se svom anđelu čuvaru i izmoli jedan Očenaš, neka te ujutro u pet sati probudi, i sjeti na blagdan i na svetu misu. Vjeruj mi ako ga budeš iskreno i pobožno molio, da će te uslišati i točno kako budeš želio probuditi; ali onda treba da odmah ustaneš. Poslušaj pa mi piši o uspjehu. Ali da znaš, kako ćeš razveseliti dragog Isusa, ako to učiniš". Kako je majka dosjetljiva i ljubezna.

U drugom mu listu piše: „Ako nemaš vremena za molitvu, onda ti prikaži Bogu svoj rad svagdanji, na slavu Božju". Eto majka ne zaboravlja svome šegrtiću preporučiti vježbu koju je sveti Ignacije toli toplo preporučao svojoj braći redovnicima.

Sin je majku razumio, štovao i ljubio, a glavno vršio njezine naputke, pa se i preporučio majčinim molitvama. Majka mu 10/VII., 1938. odgovara: „Meni je vrlo drago da mi se preporučuješ u molitve, to je pametno". Onda se poboja da se njezin Ivan možda nalazi u kakvoj teškoj kušnji i napasti pa nastavi: „Ali, ako ti je što teško, što ti mi ne možemo olakšati bilo čim, onda potraži dobrog i pobožnoga ispovjednika, mislim da takvih imade u Mariboru, pa mu se ispovjedi sve kao svojoj materi. Ispovjednik kad vrši svoju službu, onda ima posebnu milost, osobito ako je stariji, i veliko iskustvo, i on najbolje poznaje dušu i njezine slaboće, i prema tome on će ti dati najbolji savjet, za sve vjeruj mi".

Tako piše jedna prosta seljanka, koja je cijeli život provela u jednom zabitom selu i obavljala najprostije kućne poslove. Dobro je poznavala nauku o duhovnom vodstvu, jer ju je sama u svom životu

provodila. Zato je i davala svojim odsutnim sinovima tako mudre savjete, da možemo misliti da je Duh Sveti vodio njezino pero. Kršćanska je majka najbolja uzgojiteljica svoje djece. Njezin je autoritet veoma moćan, kad ga prožima samo ljubav. Veza je to najjača. Ona, majka zaključuje pismo: „Moli Duha Svetoga i majku dobrog savjeta da ti podjeli svoje darove".

Kad se je majka pobojala da se Ivan nalazi u kakvom sumnjivom društvu, piše mu : „Čuvaj se pokvarenih drugova, jer se govori s kim se družiš onakav postaneš. Otklanjaj se od pogibeljnih zabava. Čula sam da se u tvoj kavani drže razni plesovi i razne zabave, a onda se sjeti da ti mater ne bi dopustila tamo doći. Ali ti se više ne bojiš matere, jeli istina? Ali ja sam daleko, pa briga tebe. Ali ako je mater daleko, Bog je blizu, ako mater ne vidi i ne čuje, Bog vidi i čuje, zato boj se Boga. Bog te je stvorio, jer te je ljubio, zato pazi Ivane nemoj prezreti njegove beskrajne ljubavi. Strah božji neka bude s tobom".

„Pazi na djevičansku čistoću, jer je to dragocjeni biser, najljepši ures duše. Nastoj za to da budeš u milosti i ljubavi Marijinoj". Sretni sinovi kojima majka u kritičnoj dobi može tako govoriti. Poput svete Monike slijedila je i ona svoga Augustina sa suzama, molitvama i pokorama. I spasila ga je; Ivan je ostao čist i nevin mladić.

„Za Ivanju naručila sam svetu misu ma čast svetog Ivana (tvog imenjaka), ljubimca Isusova i svetih Mladenaca, i to za moje mladence, za vas, koji ste daleko od mene, da vam sveti Ivan i nevina dječica, od malog Isusa isprose milosti, da poput njih budete mogli

za Isusa očuvati neokaljanu čistoću". Tako mogu pisati samo svete i čiste majke, koje rađaju djecu ne samo za ovaj svijet, već i anđele za nebo. Gornje pismo nosi datum 30/I., 1941. kad je bijesnio drugi svjetski rat, koje je pomeo toliko mladih a ne uvijek nevinih mladića.

Koliko je majka bila ljubazna, toliko je znala biti ozbiljna i stroga, kad se je radilo o kojem pa i manjem prekršaju. U nekom pismu upravljeno malom bratiću Vilbu, Ivan se bio malo neukusno našalio sa svojim krsnim kumom koji je bio ječevac. Majka se ozbiljno naljuti: „Dolazim tebi, ali najvolila bi da mi je moguće biti kod tebe, da ti u lice utisnem dvi triske, da se zacrveniš. Ti pitaš zašto? Tvoja su nepristojna pisma mene teško rastužila, da sam ih rasparala na sitne komadiće. Ti Ivane dobro znadeš, da sam ti ja zabranila imitirati Vilbovog santula, pa ako želiš se kadgod našaliti u zgodno vrijeme s osobom sebi sličnom, al nipošto pisanjem. Ti znaš što pišeš Vilbu to pišeš i meni, pa takve stvari na otvorenoj dopisnici! Svi te pozdravljaju a napose tvoja ožalošćena majka". Ivan se je nedvojbeno majci izvinuo.

Majka se je brzo umirila. Piše mu: „Pazi na riječi. Tako govori i piši, da se nikada ne budeš morao stidjeti svojih riječi. Bježi od onih, koji se ne stide koješta ružno i nepristojno makar u šali govoriti". Time se poravnala gornja neugodna epizoda. Ivan se je popravio.

Dne 6/I., 1942. majka čestita Ivanu njegov rođendan. „Danas je tvoj dvadeseti rođendan. Kasno je u noći. Ja sam s tobom, o tebi razgovarala u crkvi za vrijeme svete mise (Bogojavljenje), s dragim

Bogom. Preporučila sam te malom Isusu, da te blagoslovi sa svojih jaslica. Tvoja su me pisma utješila kroz svete božićne blagdane".

Zadnje je ovo od Ivana sačuvano pismo koje do Ivana i preko njega do nas doprlo. Tu se je majka pred Bogom zauvijek oprostila od svog dragog Ivana. Ona ga je blagoslovila i izručila zaštiti Božjoj i blažene njegove majke. Kao da je predosjećala katastrofu. Rat je bjesnio posvuda i u našim krajevima. Pošta je u Lunu zatvorena, vojna cenzura posvuda uvedena, putevi zakrčeni, blokada mora i kraja zavedena. Majka i dalje traži svog Ivana listovima, ali odgovora ne dobiva. Nije joj drugo ostalo nego da se za nj moli. I doista Ivan je silno trebao majčinih molitva.

Ratni požar, 1943.-44. širio se na našim granicama. Suprotne su sile sukobljavale. Oslobodilačka vojska sve se više primicala. Nasta gužva i bijeg, strah i trepet. I ratni vijor negdje raznese i našeg Ivana. Kako mi rekoše, Ivan pogine kod Ljubljane 3/III.. 1943[9].

Majka doznade za smrt svog Ivana dvije godine kasnije. Ona klekne pred slikom svete obitelji u bračnoj sobi. U okviru bila je i mala slika Ivanova. Majka jeca i moli., dugo nepomično moli. U tom stanju zateče je njen brat Mate. Ona se ne ganu. Usrdnije i dalje moli, kao Isus u Getsemaniju, sve dok ne izlanu svoj konačni: Hvala Bogu! Majka je žrtvovala svoga sina. A Ivan ostao je vjeran svojoj majci

[9] Ivan je poginuo 1943., a 1945 smo mi tek doznali. Njega su partizani mobilizirali, ali on se suprostavio paljenju sela i ubijanju nevinih ljudi po partizanskom načelu, a zastupao je poštenu borbu za obranu domovine. Zbog toga je ubijen. Pucali su mu u leđa. Pripovjedao je očevidac. (Celina)

sve do smrti. Nedvojbeno je na času smrti uz Isusa i Mariju zazivao u pomoć i milu majku svoju.

Majčina bolest

Ta žena tolika je jaka duhom, toliko vedre pameti, cijelog je života bolovala, sad više sad manje; ali uvijek ozbiljno. Slaba i kržljava, protiv svoje volje preuzela si je teški teret bračnog života i kao što već spomenuh kroz dvadeset godina imala je 13 teških porođaja. Uz sve to, vršila je koliko je mogla sve dužnosti kućne domaćice, majke i supruge. Rijetko bi se kad potužila, ali nije mogla svojoj okolini, ne napose svojoj djeci da sakrije svoje kronično bolovanje.

Svom sinu Franji piše: „Ja sam obično bolesna i zdrava, i meni je ono što Bog šalje lako trpjeti. Bolesna sam, ali ne ležim uvijek (ustajala bi i po noći koji sat da piše svojoj djeci). Mogu kazati da živim jako slabo, jer sam slaba. Dižem se, ali moram držati dijetu, i držati se uvijek mirno, jer se inače bolest pogorša. I ostali su nejaki (djeca su većinom bila slabunjava), pa nam sve propada u kući".

Najmlađi njezin sin Vilbo koji je za prvih deset godina kod nje proživi piše: „Koliko se sjećam, majka je uvijek, kad više kad manje, poboljevala. Znadem da je mnogo, mnogo trpjela, jer sam ju često čuo uzdisati od boli. Ja bi se tiho došuljao do njezina kreveta,

pa bih ju pitao, da li joj je bolje, a ona da me umiri, odgovarala bi, da jest. Ako bi vidjela da plačem, slušajući da jeca, onda bi se toliko prisilila i uvjeravala me da joj je bolje". 6/IX., 1955.

Koncem 1939. godine teško oboli od bubrežne bolesti. Zabrinuti otac brzo javljaše djeci da je majka na umoru. Fr. Josip, koji se tada nalazio u Krku u VIII. razredu gimnazije odgovara joj 27/XI., 1939.: „Parobrod je krenuo par minuta prije nego je prispio brzojav. Majko, ako umrete, Isus će vas primiti". Znao je Josip kako majku može utješiti jedino volja Božja, pa nastavlja: „Mila majko, ne treba mi kazati, da se ovaj čas najviše osjećam kod vas i kod oca. Ako je volja Božja da pojdete k njemu, ja joj se potpuno podvrgavam. Da znate kako sam bio sretan, kad mi je teta pisala, da ste se potpuno predali u volju Božju. Da majko, tako treba".

Majčino mezimče fr. Josip čvrsto se držao majčinih savjeta, ono je je već onda usporedno koračalo putem majčinog žrtvovanja. Oni su s držali za ruke. Proživljavali su jednake osjećaje. Majka kaže Josipu: „Isus me zove". Sin odgovara majci: „Kad ne može biti drugačije, kako sama kažete, onda Hvala Bogu! Ja se potpuno prilagođujem volji Božjoj. Znam i vjerujem, da ću onda imati dvije majke, i to obje u nebu. Znam majko, da vi sada mnogo molite, a na nebu ćete još više". Ti osjećaji duboke vjere od majke su posijani u srce sinovlje, oni u kušnji donose svojih plodova, ali sazrijeti će potpuno kad budu na Kalvariji oškropljeni krvlju Raspetoga. Majka i sin, usporedo sa majkom bola stupaju putem križa Kristova.

Majka je u krevetu poležala godinu i po. Ona prednjači svojoj djeci na putu križa. Fra Josip piše joj iz Krka: „Majko , vi ste bolesni,

zapravo vi ste uvijek bolesni. Dobri Bog dao vam je veliki križ. A meni se čini, da je to dao da trpite za grijehe svoje djece. Draga majko, znam da strpljivo podnosite. Križevi su za vas najveća milost, što vam je Bog mogao dati. Taj križ valja iskorišćavati za obraćenje grješnika, za sv. Oca, za Crkvu, za djecu. U tom trpljenju vi mislite i na mene, da postanem redovnik, i svećenik krepostan i svet po srcu Isusovu".

Pogodio je fr. Josip majčine namjere i podržavao je njezine želje svojim životom, svojim molitvama a doskora će i svojim žrtvovanjem, i ako on toga nije onda mogao predvidjeti. On piše: „Treba majko da vi ozdravite da vidite svoga sina na oltaru".

Ma koliko obje čeznuli za tim danom, ipak ga nisu dočekali.

Za vrijeme teške majčine bolesti, fr. Josip piše ocu: „Pripustite sve dragi oče u ruke Božje. Možda Bog traži da mi žrtvujemo svoju majku za svoje posebne svrhe, koje bi inače propale zauvijek. *Zato žrtvujmo se".*

Dakle „Žrtvovanje i samo žrtvovanje". Magična riječ, koja majka, koliko znam, ne spominje u svojim listovima, ali ona sjajno blista u njezinom životu i njezinim željama. I taj svijetli planet, poput Saturna privlači oko sebe svoje prstene, svoju djecu, svog Josipa, i sestricu mu Antoniju. Djevojčica čudno oboli tada od tetanusa. U najtežim bolovima, kako me izvjestiše, govorila je bolesnoj majci: „Bog je primio žrtvu mog života, da produlji vaš život, o majko".

Majka privremeno ozdravi, a djevojčica u najvećim bolovima, preda svoju nevinu dušu vječnom Suncu. A onda utone u vječno sunce Božje ljubavi.

Majka postavlja svoju djecu pod okrilje majke Božje

Majka ih je već od rođenja stavljala pod okrilje bl. Djevice Marije. Tu bi tajnu svojoj djeci otkrivala kad bi podrasli, i tad bi im preporučila posebnu pobožnost spram bl. nebeske Majke.

Svom sinu Ivanu, kako smo već spomenuli, 8/VI., 39. piše: „Ti si mi daleko, ja te ne mogu vidjeti ni čuti, za to sam te izručila zaštiti majke Božje u ovim teškim ratnim godinama. Ne zaboravi, da joj se u svakoj prigodi predaš molitvom: O moja Gospođo…"

Fr. Josip za vrijeme teške majčine bolesti piše joj: „Kad bi vi umrla, ja bi imao dvije majke na nebu". I njemu je majka pisala da ga je izručila zaštiti nebeske majke. Sinu Stanku koji je u Ogulinu posvršavao četiri razreda gimnazije 6/I., 1939. piše: „Sada je na tebi red, da budeš dobar i vrijedan đak, a to će biti ako budeš marljiv, poslušan i pobožan. Za to se dragi sinko moli Bogu i Duhu Svetomu, da ti daruje svoju milost. Štuj osobito majku Božju. Znaj da sam te ja njoj predala na kapelici, za vrijeme svete mise i da si od sada potpuno njezin sin. Za to sa svom slobodom svako jutro i u svakoj potrebi reci joj: Spomeni se, da sam tvoj premila majko i čuvaj me i brani, kao svog sina. Čini po mogućnosti žrtvice, i sva svoja djela, kao pravi sin, neka ona raspolaže po svojoj volji".

Čuo je za to i njezin prvorođenac Antun, pa joj iz nekoga mjesta piše, da bi i njega izručila zaštiti Božje majke. Majka mu odgovara: „Dužna sam ti odgovara na tvoje pismo od 22/III., 1941., u kojem me moliš da te postavim pod zaštitu majke Božje, e da da budeš mogao savjesno ispunjavati svoje dužnosti. Dragi moj sinko, ja sam sve postavila pod okrilje Marijino još od najzadnjeg djetinjstva a napokon prošle godine moje teške bolesti, kad sam ti dala blagoslov i propatila sam ga ovom kratkom molitvom:

„Dragi Isuse, molim te sa svoga svetoga križa na kojem si izvojštio pobjedu nad grijehom, blagoslovi ovo moje dijete, i daj da te ljubi. Objači ga i ohrabri, da se bude junački opirao svim napastima na grih, i da bude vjerno vršio svete tvoje zapovjedi. Sakrij ga u tvoje presveto Srce, obrani ga od svakog zla i od svake zasjede duha paklenog. A ti prečista Djevice budi mu majka i zaštitnica, primi ga pod svoje okrilje i čuvaj ga kao svog sina. A ti slavni sveti Josipe skrbi se za njega i vodi ga zajedno s Marijom k spasitelju našemu, da se jednom nađemo svi zajedno u nebeskoj slavi Amen".

„Kako vidiš ja sam učinila svoje a tako i svima nakon tvog odlaska a do tebe sada stoji, hoćeš li biti njezin štićenik ili ne. Najugodnije biti će blaženoj Djevici, ako budeš svom dušom ljubio njezinog božanskog Sina i vršio njegove sveti zapovjedi, a da ti uzmogneš postići najbolje ti je sredstvo njezino sveto Ružarje, kako sam ti to doma rekla. Nosi njezinu krunicu uvijek uza se i moli ju svaki dan, ako ne možeš po pet destica, moli po jednu, ili barem s poštovanjem poljubi njezinu krunicu. A u napastima i nevoljama, obrati se svojoj zaštitnici barem kratkom molitvom: O Gospojo moja

i majko moja, spomeni se da sam tvoj, i čuvaj me i brani kao svoga sina".

Eto oporuke koju je majka u baštinu pustila svojoj djeci. Mjesto sebe ostavila je svojoj djeci za majku samu majku Božju. Ostavila im je svoje pouke, svoje primjere, svoju ljubav, svoje žrtvovanje. I djeca su rado primila na čuvanje tu duševnu svoje mile i dobre majke.

Fra Josip

Kako već gore spomenuh Josip držao se s majkom za ruke na putu trpljenja i žrtvovanja, Majka prethodi, Josip ju slijedi uzastopce, poposta samo časkom, da ju konačno dostigne.

Josip bio je veoma slabašno dijete. Bronhitis istrošio ga toliko da je bio živi kostur. Nijesu se usudili uzimati ga u ruke, da ga ne bi, kako su govorili, rasipali. U šestoj godini bilo mi je već spremljeno mrtvačko ruho za ukop. Radi svoje nježnosti i mekoće zvali su ga „zlato". Inače dijete neslomljve volje. Teško je bilo slomiti njegovu volju, ali ljubeznim načinom moglo se sve od njega postignuti.

Godine 1932. primljen je u sjemenište Franjevaca trećoredaca na Preku, a da mu misao da uđe u samostan nije nitko sugerirao. Bio je đak izvanredno marljiv i darovit. Sve je nauke svršio odličnim uspjehom.

Josip nije kao brat Franjo sačuvao majčina pisma iz vremena svog đakovanja. Sačuvao je samo jedno, u kojem mu majka kao kakov učitelj novaka navodi bitne vrline, koje moraju resiti redovničkog kandidata. Ona mu piše: „Pripravi se sada već na početku na borbu sa samim sobom, to jest podvrgni volju svoju onima, koji imaju vlast nad tobom (majka je poznavala njegovu narav). Nadasve moli se Bogu i bl. Djevici, jer dragi Bog preko nje dijeli svoje milosti (majka je znala nauku svetog Alfonsa da je Marija djeliteljica Božjih milosti). Pitaj dar bogoljubnosti, kako se pristoji pravom svećeničkom kandidatu. Budi poslušan u svemu svom duhovnom vođi, za kojeg ću se ja kao i tebe Bogu moliti. Ljubi svoje sudrugove. Ne brbljaj. Mnogo se žrtvuj Ja podvukoh). Za nas ne brigaj ništa, mi ćemo sami svoje stvari urediti". A što mu je mogla više kazati? Preporuča mu mrtvenje samoljublja, bogoljubnost, poslušnost, poniznost, međusobnu ljubav, žrtvovanje samog sebe, i neku svetu nježnu opreznost sa sudrugovima.

Godine 1937. zaodjenu se se Josip redovničkom haljinom i započe svoju godinu kušnje, novicijat. O.K.Š. učitelj novaka za nju posvjedoči sljedeće: „Fr. Josip Baričević bio je sangviničkog temperamenta, lako se oduševio za sve što je dobro među dobrima, ali ta vatra ne bi za dugo plamtjela. Bio je blage ćudi i nježne i nježne savjesti, sa svima uvijek dobar. Potpuno pouzdan i iskren s poglavarima, koje je slušao, ljubio, poštovao, tako da se od njega nije čuo nikakav prigovor ili ma kakvo mrmljanje. Opomene primao je mirno i nije se opravdavao. Kad je makar i radi kušnje oštrije ukoren, nije ni najmanje reagirao već odmah našao načina da se smiri i poravna. Koliko je bio darovit, toliko je bio i čedan i skroman, ne nametljiv".

Godine 1938., pređe u Krku gdje s odlikom svrši VII. i VIII. razred gimnazije. Zatim u Zagrebu na bogoslovni fakultet svrši svoje bogoslovne nauke. Za vrijeme svojih nauka proveo je fr. Josip po koji mjesec u bolnici za tuberkulozu. Češće ga je pohađala teta Katica, kad radi ratne blokade nisu do njega stizavali majčini listovi. Teta Katica uvjeravala je majku da je Josip dobro, međutim majka odgovara sestri: „Ja vjerujem što pišeš, ali ujedno znam, da nitko ne stoji tako dugo u bolnici za malenkost. *Nego već davno samo ga Bogu darovala, pa se rado podvrgavam Božjoj volji* (majka je predosjećala nešto teškoga)".

Međutim do majčinih ruku stignu broj *Vjesnika Počasne straže presv. Srca*, što su ga naši redovnici u Zagrebu izdavali. U tom listiću i fr. Josip u duhu Petrovih riječi (1. Pet. 2,9): „Viste rod izabrani kraljestvo svećenstvo, sveti narod" napisa člančić. Majka ga rado pročita i napisa sestri Katici: „Prema mišljenju Josipovom, *svaki može postati svećenik, koji se moli i žrtvuje za svećeničko zvanja"*.

U povodu tih riječi u Marijinoj kući u Lunu sabra se mala četica dobrih ženica: Josipova majka, teta Katica, Marijine hćerke Antonija, Celina i Marija i druge pobožne žene, i bez pisanih pravila osnovale su društvo *Žrtvovanje za svećenička zvanja.* One će se za svećenike moliti, i do potrebe, radom i trpljenjem žrtvovati se za djelo, u sadanjim prilikama toli potrebito. Djelo žrtvovanja za svećenička zvanja, osnovano od Marije Baričević majke, u baštinu ostavljeno je njezinim hćerima i drugim pobožnim ženama, one će ga u djelo provoditi. Prva žrtva tog djela biti će sama ustanoviteljica. Slijedit će je njezine kćeri, od kojih je po koja već u službi na terenu, pa redom drugi.

Josip Baričević

Mladi Levit

Fr. Josip je nekako pokrpao svoje zdravlje, i svršavo je svoje blogoslovne nauke. On se primiče k oltaru Božjemu. Pred koju godinu primio je niže redove. Biskup ga je zaodio bijelom kratkom košuljom; on ministrira u koti pri svetoj misi. Prošlo je par godina i biskup konsekrakor zaodijeva drugom misnom košuljom i na lijevoj ruci stavlja mu manipul, i time vlast da može za vrijeme svečane mise narodu u Crkvi pročitati Poslanicu. Kasnije je primio od biskupa štolu kao znak svećeničke vlasti, i on će sada iz bližega na oltaru posluživati, svečano će pjevati sveto Evanđelje, spremati će sveto misno posuđe, ulijevati će u kalež vino i pružati ga misniku. Još mu je preostalo da ga konsekrator zaodjene misnicom, da mu svetim uljem pomaže ruke, da mu pruži kalež s pliticom, te mu i u ime Crkve reče: „Primi vlast prikazivati svetu misu, toli za žive kao kao i mrtve u ime Oca i Sina i Duha Svetoga". Mladi Levint imao je

primiti zadnji svećenički red. I bilo je određeno, da red prezbitera s dvojicom svojih drugova primi u Zadru ili u Krku.

Tko veseliji od majke kad joj to javiše. U rodnom mjestu počeli se spremati na mladu misu. Fr. Josipu dne 1/VIII., 1944. piše majci: „Nije potrebno da se odviše skrbite kako ćemo proslaviti dan moje mlade mise. Najnužnije je da bude mlada misa, a za to treba Boga moliti do zadnjeg časa, jer, ne zaboravimo, to je samo Božja milost i dar, koji može on, kad hoće oduzeti, ako ga mi ne cijenimo koliko treba. Što se tiče pira, taj može otpasti. Ako budemo do godine svi na okupu, to će biti najbolji pir". Kao da je predvidio oluju.

Drugi svjetski rat bio je pri završetku. Putovanje je bilo otežano i nesigurno. Neprijatelj je odmicao. Jugoslavenska vojska je prodirala dalje. Protivni se odjeli vojske ovdje, ondje sukobljavali. Vlakovi dolaze u velikom zakašnjenju. Zato trojica naših Lunjana, Fr. Josip, njegov brat Stanko i bratučed Srećko pješke krenuše priko Like. Pješačili su i lutali kojih 15 dana, dok se negdje ne dočepaše hrvatskog primorja i odanle barčicom ne prebace na Lun svojima[10].

Koji sad veseliji od majke kad poslije toliko vremena viđe svoga sina Josipa, nasmijana i vesela lica, koji dolazi kao mladomisnik. Nade su njezine ispunjene. Njegovala ga je kako samo majka umije. Falilo je mnogo toga, ali majčino je srce nadomještalo sve. Fr. Josip se u rodnom kraju počeo oporavljati. Poučava dječake i

[10] Ne pješice iz Zagreba kako je navedeno, nego do Senja domobranskim kamionima. Onda bi u Senju i sv. Jurju čekali prijevoz do Luna petnaestak dana. Tada se prebaciše na Staru Novalju sa čamcem na vesla te pješice na Lun. (Marija)

pripravlja ih za 1. gimnazijski razred. Svojom dobrotom svakoga privlači. Dani lijepi, vedri, topli. Krasno more vabi na ribarenje, kupanje, sunčanje.

Naš dragi fr. Josip kao da se previše raznježio, razmekšao, možda je tada, kako mi netko reče proživljavao, kao inače svaki svećenik, krizu svog redovničkog zvanja. Nešto je nježnog mladića zatravilo, opčaralo, smelo. Možda bi u nekom drugim zvanju mogao činiti nešto boljega, većega. U jednom listu (24/V., – godina nije navedena) piše Fr. Josip teti Katici: „Najvažnije što me je potaklo da vam pišem je potreba, da vam se preporučim u molitve. Moja je duša nekako odlutala, i treba moliti Gospodina, da mi je povrati. Vi nećete nikada znati što ovo znači, ali znajte da je vrlo zlo i da mi ovoga časa treba mnogo milosti". I doista mi ne znamo ni sada o čemu se radi. Da je fr. Josip sa svojim sudrugovima mjesto put Luna krenuo put Krka ili Zadra, kamo je bio pozvan a možda i poslan, možda ne bi naišao na fatalne poteškoće, koje su ga uskoro drugamo skrenule. Iz Luna bilo je nemoguće da krene na zaređenje, putevi su bili zakrčeni[11].

Vojnik

[11] Otišao je na Lun kao pratilac mlađeg brata Stanka i rođaka Srećka misleći da će lako sa Luna otići na Krk za ređenje. Pošto su partizani okupirali otok kao i Lun, Josipu nisu dali propusnicu, nego mu je jednokratno zabranili izlaz iz Luna. 1945. je proglašena mobilizacija. Trebalo je poći na vojnu komisiju u Pag pješice 40 km. Pošto je Josip bio bolestan i oslobođen vojske nije išao u Pag na vojnu komisiju, nego je svoje isprave predao jednom odborniku da preda komisiji, što on nije učinio (zašto?). Iza toga je proglašen vojnim dezerterom i pozvan u kažnjeničku jedinicu (disciplinski bataljon) u Sv. Petar u Sloveniji. Zatim je osuđen na dvije godine teškog zatvora. (Marija).

Partizanska vojska zauzela je godine 1945. otok Pag i provodila je vojnu mobilizaciju. Fr. Josip tek se je počeo oporavljati. Kaverne na plućima bile su još otvorene. Bolnički je bilten bilježio na njemu tek 45 kg težine. Josip pozvan je na pregled u Rijeci. Bolesnik nije odmah mogao krenuti, i poslao je svoje isprave vojnoj komisiji.

Ipak morao se odijeliti od svoje majke, koja ga je u duhu gledala u misničkom odijelu na oltaru, gdje spram neba diže posvećenu Hostiju i prečasnu Čašu, i koja će od njegovih ruku primiti presveto Tijelo Gospodina n. Isusa Krista. Sve je to već bilo tako blizu! Dijeliti se, sa predosjećajem da ga već neće nikada vidjeti.

I otišao je. Majka poklekne pred Gospodinom, i htjelo se je dosta vremena, dok ne po svojem običaju ne izrekne svoj konačni „Hvala Bogu“!. Sjedinila se je s majkom boli po dno križa na kojem je umirao njezin predragi Sin.

Dne 14/VI., 1945. fr. Josip piše majci: „Uzet sam u vojsci. Sada se nalazim u Donjem Logatcu, na željezničkoj pruzi Sušak-Ljubljana. Nemoguće je apsolutno da neko dođe k meni, a nije ni potrebno. Jesti imam dovoljno, nego morali bi mi poslati nešto robe, jer je ovdje hladno. Inače sam se vojsci priučio. Život nije tako strašan“. To je pismo donekle majku utješilo.

Dne 20/VII., 1945. piše: „Ovdje se nalazim već mjesec dana, i moram vam na početku kazati, da mi je veoma dobro. Posao mi nije ni najmanje naporan, jer radim u kancelariji (pismo je istipkano na pisaćem stroju). Imam jako dobre oficire. Ne smijete za mene za

mene biti ni najmanje zabrinuti, jer i tako morao bi izvršiti moj vojni rok. Možda ne budem tako dugo u vojsci“.

Ovo je pismo utješilo majku više nego ono prvo. Ona je znala da je Josip bolestan, i da će za duže vremena moći teško izdržati vojničku disciplinu. Plemeniti mladić, svojom blagom ćudi mogao si je, kako doista i bilo, stvoriti u vojsci sklonu okolinu i dobre prijatelje; tim više što su borbe bile dobro svršene. Ali među tim došlo je nešto težega.

U logoru

Dne 19/III., 1946., zbog krivičnog djela iz člana 5.O.V.C. Josip Baričević osuđen je na lišenje slobode u vremenu od dvije godine, sa prinudnim radom i na gubitak građanskih i političkih prava od pet godina. Dogodilo se to baš na dan svog imenjaka svetog Josipa. To je kazna pogoršala i tako njegovo slabo zdravstveno stanje.

Ne znamo, koji je više trpio, da li majka koja je konačno bila trajno privezana krevetom boli ili njezin dragi Josip. Tijesno povezani u duhu, oni su bolove podijelili. Majka nije mogla ničim svome sinu u pomoć priteći, nego svojim molitvama, trpljenjem i žrtvama. Miomiris dvijuh žrtava u jedan se kad dizao spram neba.

Dne 20/VI., 1946. na slavni dan Tijelova, majka tresući rukom, svojem dragom Josipu piše svoje zadnje pismo: „Dragi moj i slatki sinko! Evo me da ti nakon više vremena napišem nekoliko

riječi, ali slabo ćeš razumjeti, jer mi se tresu ruke, pak će biti sve zbrkano. Danas je blagdan Tijelovo. Kad su naši išli na svetu misu, ja sam se polako digla iz kreveta, pa sam se duhom prenesla u Crkvu kod Spasitelja i ujedno kod tebe u tvoj tužni logor. Rekla sam Spasitelju, kad je polazio našim selom, neka milostivo pogleda na tebe i dosegne svojim blagoslovom. Bože dragi! Kako si ti proveo današnji sveti blagdan? Možda ne znaš da je blagdan. Dragi moj budi ustrpljiv i odan u volju Božju. Spasitelj je dragi rekal, da ćemo se po utrpljivosti spasiti. Ja sam se pomoću injekcija nešto oporavila počela se dizati s kreveta. Tresu mi se ruke i muči me vrtoglavica, a noge me slabo mogu nositi. Pred par dana primila sam tvoju dopisnicu koja me je utješila kad sam sam razumjela da si primio paket". Zatim je majka po zadnji put blagoslovila svog sina Josipa; „Neka te dragi Bog pokrijepi i objači, da budeš mogao izdržati sve kušnje Bogu na slavu i duši na spas. Taj ti pozdrav šalje tvoja radi tebe zabrinuta majka".

Ja podvukoh, i mislim svim pravom. Ovo zadnje majčino pismo, pisano drhćućom rukom od bolesti i uzbuđenja, ispackano suzama i krvlju, vidljivi je pečat majke koja žrtvuje svog sina. To srce slomljeno, još je uvijek jako da Bogu odano doprinese i žrtvu svog života.

Majka umire

Majka je izvršila svoju misiju na Zemlji. Rodila je mnogobrojnu djecu, kršćanski ih uzgojila, povjerila ih zaštiti majke nebeske, u baštinu im ostavila svoje pouke, svoje primjere; i sada,

kad je toliko vjerno i požrtvovno ispunila dužnosti kršćanske majke i supruge može se slobodno odijeliti od ovoga svijeta, sa umirućem Spasiteljem reći: „Svršeno je".

Primaknimo se i mi kući Josipa Baričevića u Lunu, uniđimo. Na krevetu izgara žrtva majčine ljubavi, umire njegova žena Marija. Oko kreveta poredala se djeca njezina: Tončić, Stanko, Marija, Celina i druga bližnja i daljnja rodbina. Duboka je šutnja. Čuju se samo teški uzdisaji umiruće žene, prigušeni jecaji djece isprekidani molitvama.

U zadnji čas eto i sestre Katice. Pristupi umirujućoj sestri. Bila je mirna i vedra. Kad je ugleda razveseli se i tiho progovori: „Sestro moja draga, ča si došla?" – „Jesam. Jeli ti sestro drago umrijeti?" – „Da, drago mi je umrijeti". – „Jesi se već spremila?" – „Jesam već davno". – odgovara sa suhim ustima umiruća. Sakupi još sve svoje sile i reče: „A sestro kako si ti?" - „Dobro. Pozdravlja te Frane, koji je pomilovan, Josip i Vilbo". – „Hvala". I nije mogla dalje. To je sve što je o svojoj djeci doznala. U rukama je imala križić i izruči ga Katici, za sina svog Josipa.

Bila je noć. Svi su molili. Katica započe preporuku duše, nastupi agonija, smrtna borba. U 4 sati ujutro 19/XI., 1946. na blagdan svete Elizabete, zaštitnice Trećeg svjetovnog Reda svetog Franje, kojemu je i ona pripadala, Marija Baričević mirno spokojno predade svoju dušu svome Stvoritelju. Bilo joj je 58 godina mukotrpnog života. Dok su lijes na lunjskom grobištu spuštali u grob, Stanko sin pokojnice klečao je do majčinog groba, a Tončić kao predstavnik odsutne braće, koja su svoju majku i dalje zalijevali

suzama, sasipavali molitvama, i njenu uspomenu dragu duboko pohranili u svoja srca, održao je kratki pozdrav[12].

Zadnji dani fr. Josipa

Fr. Josip je u logoru primio vijest o majčinoj smrti. Zaviđao joj je što ga je pretekla. Ali on nije majci bio daleko, povezani su bili duhom. Logorski život i a prinudnim radom, pogoršali su, i tako njegovo pokolebano zdravlje. U logoru nije mogao živ izdržati. Rješenjem divizijskog suda u Rijeci od 23/V., 1947. oproštena mu je kazna lišenja slobode i prinudnog rada. 20/V. prenesen je u vojničku bolnicu, liječnički pregledan sa dijagnozom Phth. fibrocausesa extensiva cavitas, pulmom dextrum incipiens.lat.sin. Pleuritis adjesiva bilat. oachesia. Potrebno liječenje. „Stanje je dakle bilo kritično, beznadno".

Fr. Josip se je promjeni veselio. Dne 20/VII., 47 piše ocu: „Dragi moj oče! Najprije da vas razveselim da sam 30/V., pušten na slobodu. Sada se nalazim u vojnoj bolnici u Ljubljani, jer nisam zdrav. Mislim međutim, da neću ovdje biti jako dugo. Samo da me superkomisija proglasi potpuno nesposobnim, pak ću otići u Zagreb. Meni će biti drago da netko dođe k meni. Najbolje da dođe Tončić ili teta Katica, ako je zdrava. Prelipi moj oče, vi sada ne smijete doći,

[12] Tončić je stajao sa lijeve strane otvorenog groba i održao kratki pozdrav, govorio je u ime sve braće. Između ostalog je rekao: pozdravljaju te sinovi razasuti po logorima i zatvorima (Josip i Frane su to bili) i poručuju ti: ostat će vjerni Crkvi Domovini onako kako si ih ti naučila. Radi toga je bio pozvan od Udbe na odgovornost. (Celina)

makar znadem da bi ste me rado vidjeli. Pošaljite malo prošeka, ako imate, jer je potrebno da pojačam krv. Sada još jednom svim mojim milim moj pozdrav, posebno vama, moj dobri oče, kad ne mogu ukupno pozdraviti dragu majku. Vaš sin Josip".

Njegova redovnička braća poduzeli su sve da svog bolesnog člana makar i na smrt bolesna što prije preuzmu i dovedu u Zagreb. I doista o. Pavao Badurina 28/VI., 47. i teta Katica prenijeli su bolesnika u Zagreb i i smjestili u Vinogradsku bolnicu. Tu se je bolesnik više puta ispovjedio i pričestio. Stanje njegovo bilo je beznadno. Teta Katica piše ocu: "Pluća su mu istrošena. A kao kakav prorok, uvijek je blag i nasmijan. Njegovo je stanje ozbiljno, još ga drži dobra volja i žilava snaga. On se drži, sve mu je dobro i sve sluša za svoje zdravlje i uzima sve moguće lijekove. Ali pluća su slaba i temperatura raste, srce oslabilo. Njegovi dobri fratri ga ne zaboravljaju. Puno ga podsjećaju i donose mu svašta. Ali on je svjestan da se približava konac. Da vidite kako je vedar i sretan u svim svojim kušnjama, da me podsjeća na jednog anđela, na svetog Alojzija, ili na svetu Terezu. Ostanite miran. Josip vas puno pozdravlja".

Ostavimo i dalje riječ teti Katici pravoj zamjenici majke Josipove. Ona je dvije noći probdjela uz uzglavlje dragog si netjaka, sve do zadnjeg njegovog uzdaha.

Dne 11/VII., 1947. piše ona svom šantulu, ocu Josipovu: „Jutros u 2 i 40 sati odijelila se njegova sveta duša od tijela, da se smiri u Gospodina Isusa, za kojeg je živio i radio. Ovo vam je dijete izgorilo, kao miomirisni tamijan na slavu Božju. To svjedoče

njegove lijepe riječi malo pred smrt: *„Lijepo je trpjeti za Isusa i s Isusom, to je dobitak. Nijesam postao svećenik, ali mi je Isus dao trpjeti, i to koliko sam mogao. Hvala Bogu.*“ Ovo zadnje „Hvala Bogu“ je toliko puta opetovao i potiho molio. Ja sam čula i vidjela u njegovoj svetačkoj ustrpljivosti i predanju u njegovu svetu volju, jer sam providnošću Božjom ove zadnje dvije noći probdjela uz njega u bolnici. Zato i ja s našim anđeoskim patnikom ponavljam: *Hvala Bogu!“*

Teti Katici je prije smrti rekao: *„Neka se ne bi nitko ma bilo kome osvećivao poradi mene“*. Još joj je govorio: *„Kad ne budem ja više mogao govoriti, govorite vi mjesto mene: Isuse moj milosrđe, Isuse ja te ljubim.* I izmolite litanije svetog Josipa i poškropite me više puta svetom vodom“.

Zadnje riječi mladog Levite i đakona fr. Josipa Baričevića živi su odraz njegove mučeničke duše: *„Nisam postao svećenik, ali mi je Isus dao trpjeti, koliko sam mogao“* dovele su mladog Levitu do kalvarije gdje je veliki Svećenik Isus Krist svojom mukom i smrću, svom Ocu nebeskom doprinuo žrtvu za spas ljudskog roda. Tamo je naš Josip našao i majku svoju, gdje ona sebe i svog sina Josipa prikazuje Raspetomu, i obadvoje sjedinila se sa žrtvom umirućeg Spasitelja. I baš tada, obadvoje su preživljavali Petrove riječi: „Vi ste rod izabrani, kraljestvo svećenstvo, sveti narod“ (I, Petar 2,9). Fr. Josip sjedinjen sa žrtvovanjem vječnog Svećenika postao je u najvećoj mjeri sudionik kalvarijske žrtve, svećenik Kristov. *Hvala Bogu*! Riječi su umiruće majke i umirućeg sina, Kalvarijsko cvijeće, poškropljeno krvlju Kristovom. *„Neka se ne bi*

nitko osvećivao poradi mene“ odjek su i riječi umirućeg Spasitelja: *„Oče, oprosti im“.*

Osvrt

Naši paraoditeljima Bog iza grijeha navijesti kazne: „Ženi reče: Pomnožiti ću trudove tvoje i začeća tvoja, u boli ćeš rađati djecu i biti ćeš podložna mužu“. Žena Josipova do skrajnosti izvršila je ovu „Kaznu“! Rodila je trinaestoro djece, kršćanski ih uzgojila i namjestila ih je kao savjesne i poštene radnike.

U radu provodila je siromašni život, pogotovo u drugom svjetskom ratu. „Živimo u velikoj bijedi“ – piše svom sinu – „kako još nikad u životu. Prijeti nam smrt od gladi. Provizacije primamo veoma malo. Glede hrane prolazimo veoma mizerno. Ne može se kupiti ni ono od aprovizacije a sve je skupo. Ulja niš, zelje osušilo. Krumpira ljudi ne siju“.

Ta žena malene uvijek bolesna, marljivo vršila sve poslove kućne domaćice, supruge, majke, uzgojiteljice.

Žrtvovala se do skrajnosti za svoju „Milu dičicu“.

U teškim kušnjama života podlagala se je u svemu volji Božjoj. Nije odustala od molitve, dok ne bi izrekla svoj konačni: *Hvala Bogu.*

Adamu reče Gospodin: „Jer si jeo s drveta s kojeg sam ti zabranio jesti, prokleta bila zemlja u djelu tvojem; ona će ti rađati

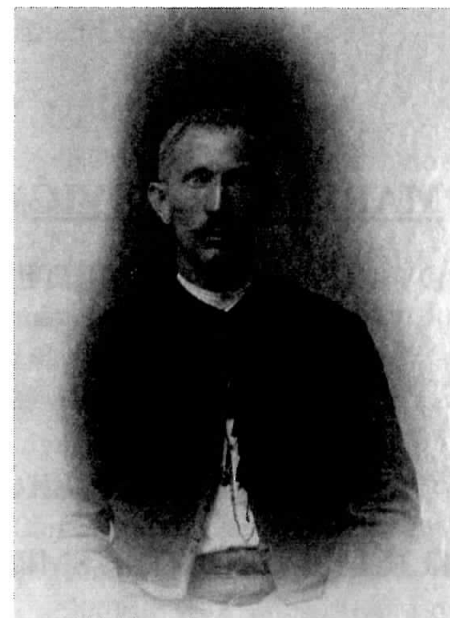
korovljem i dračjem. U znoju svoga čela hranit ćeš se hljebom, dok se povratiš u zemlju od koje si uzet".

To „proklestvo" stiglo je i hranitelja obitelji Josipa Baričevića. Znojem svoga čela zalijevao je taj pošteni radnik lunjske krši , i teškim je trudom iz neharne zemlje izbijao dnevni hljebac za svoju mnogobrojnu djecu. Lunjski ribar mnogo je puta s galilejskim ribarima mogao govoriti: „Cijelu smo noć bacali mreže s lijeve i desne strane i ništa nismo uhvatili".

A žena njegova posvjedočuje: „Otac radi prekomjernog rada sav je istrošen i iscrpljen, tako da nas ne može više da uzdržava". I istrošio se je. Umrije godine 1949.

Ali kako je edensko „proklestvo" kao zajednička baština svih ljudi, stigla ono dvoje ljunjskih supruga, tako još ih je u većoj mjeri stiglo i Kristovo „blaženstvo". Oni su doista trpjeli i siromaštvo, i glad, i žeđ, i progonstva i žalost „pravde radi" /Mt.5/; ali to proklestvo poradi grijeha pretvoriše oni u djelo pokore, u djelo ljubavi, u „Kristovo blaženstvo", u čistilište na zemlji, u predokus raja. Bili su to pravi kršćani supruzi, koji su u svetom braku primili pet talenata /Mt. 25/ milosti i s njim istrgovali drugih pet talenata. Povratili su već Gospodinu nekoliko nevinih anđelića; slijede drugi koji nisu zakopali svoj talent, nego slijede majku i oca na putu kršćanskog žrtvovanja. Per aspera ad astra!

Eto, to je kršćanska obitelj Josipa i Marije Baričević!

Josip Baričević pok. Frana (21. 06. 1887. – 19. 04. 1949.).
Snimljeno oko 1940.

MARIJI BARIČEVIĆ

KOJA JE DVA CVJETIĆA IZ OBITELJSKOG PERIVOJA

presadila

U BAŠČU TREĆEG SAMOSTANSKOG REDA

NA DESETLJETNICU NJEZINE SMRTI (1956.)

HARDNO POSVOĆUJE

JEDAN SIN ISTE PROVINCIJE

HVALA BOGU!

Osvrt na Marijin život

Ovaj spis o teti Mariji i njezinima rado sam pročitao, jer gotovo sve mi je novost.

Tete Marije i ujca Osipa, njezina muža, sjećam se vizualno, nekako kao kroz maglu. Slično je sa Antonijom, koja je rano umrla i sa fra Osipom, kada je on boravio na Lunu. Sjećam se njegovog imendana, kada se sestra Judita i ja šli okolo i nabrali svaki ponešto ljubica i odnili Osipu. Radosno je primi naš dar, s njim je bio santul Dobre Čauš, bila su oba nasmijani. Tu „sliku" nosim u sebi. I još jednu: Klement (Osipov rođak) udelal je Osipu malenu batelu, taman za dvoje. Mene su jednom uzeli kao trećeg da vidim kako se love škombre. Odvezli se na Plitvac. Osip na krmi a drugi (ne sjećam se tko je bio taj) vozil je na vesla. Tako po Plitvacu oni navažu a Osip na krmi drži „art" i steže ulov. Stegli su na batelu lipe ribe i to je sve što imam od Osipa.

Iz tetinih pričanja znam da je ona bila u vezi fra Josipa u nekom kontaktu sa stricem „Berinom" – da li je on što intervenirao za Osipa, nije nikada preda mnom spominjala[13]. Jedino da su u Ljubljanu pošli po Osipa i doveli ga u Zagreb o. Pave (tada provincijal, moj krsni kum) i ona. Ovdje se ne navodi ali dobro se

[13] „stric Berina" je Berislav Badurina, rođen 8. svibnja 1924. u Sinju, preminuo 5. prosinca 2002. u Zagrebu, pokopan u zajedničkoj grobnici sa suprugom Zlatom r. Krstulović i kćerkom Natašom. U to vrijeme je partizanski pukovnik, kasnije diplomat, pisac voditelj Titova kabineta, general-major. Najpoznatija osoba s vojno-političkom karijerom, porijeklom iz Luna.

sjećam spominjanja Osipovih patnji, među njima i to kako su „na rukama iznad šaka ostali tragovi žice" kojom su Osipu vezivali ruke. Zapravo otvorene rane. Uz ono „neka se nitko ne osvećuje zbog mene" – valjda se to odnosi na nekoga iz Luna, koji su tada mogli, a zbog zdravstvenog stanja i morali, fra Josipa zaštiti od mobilizacije a nisu. Pojedinosti nisam nikad čuo, ali ljutnja nekih kao npr. našeg brata Bera, onako neodređena, općenita, znam da je postojala.

Čitajući ovaj spis postaje mi jasno zašto našoj teti Katici fra Josip „sveti". Također mi je prvi put jasno da je fra Josip primio red đakona.

Ujac (Osip, Josipov otac) umro je 19. ožujka 1949. ja sam bio na Ksaveru (A. razred gimnazije).

„Jedan sin iste provincije"

= o. Ignacije Radić

koga sam poznavao – nizak i okrugao

kao gen . Bobetko

o. Ivan Badurina

VIŠE AUTORA

Prilozi o ostalim članovima obitelji

GOVOR NAD OTVORENIM GROBOM FRANE BARIČEVIĆA (1915. – 1976.)

Ne mogu ostati zatvorenih usta pred gubitkom ovog čovjeka kojeg sam, od njegovog izlaska iz logora sve do iznenadne smrti, doživljavao kao starijega brata i odanog prijatelja koji sve shvaća, koji razumije i poštuje. Njegovom smrću doživio sam po prvi puta da se ljuljaju moji vlastiti temelji, da se trese tlo pod nogama i da mi je ugrožena životna sigurnost....

Osjećam da svi mislimo kako se dogodilo nešto važno za Lun, nešto što pogađao samo srce Luna, ali ne znamo to izreći. Ovo je gubitak za sve jer Frane je, ne samo po mom mišljenju, velik čovjek. Možda ne toliko velik po svojim učincima, koji za Lun također znače vrlo mnogo, niti po svojim mogućnostima koje su bile znatne jer je bio nadaren, obrazovan i inteligentan čovjek, ali velik po srcu, po svjetlim sanjama, po planovima za budućnost ovog mjesta i čitave Hrvatske, po ljubavi za sve što je ljunjsko i po neuništivom i vedrom optimizmu koji je ulijevao volju za život i drugima, po jednostavnom i bratskom odnosu prema svima: od najmanje djece do staraca. Bio je čovjek za druge, ne za sebe. Te vrline srca svjesno je izgrađivao u sebi. On i život su jedno te isto i zato je život Luna pretrpio grubi udarac. Lun mu je bio obitelj i zato svi osjećamo kao da gubimo člana vlastite obitelji. Svima nam je hladnije jer je nestalo jedne istinske Topline.

Frane je jedna od zadnjih velikih spojnica između starog, dobrog svijeta koji nestaje i runi u prašinu pred našim očima i ovog novog ljunjskog Sutra koje se mukom rađa i tko zna hoće li se roditi. On je toliko volio Lun u svemu što je on bio i značio nekad da je patio zbog njega te je znao, na svojoj opori i hiperboličan način, reći: „Mrzim svakoga tko napušta Lun..." On je bio romantik i zaljubljenik prošlosti i htio je ono najplemenitije iz starine prenijeti u budućnost, da tako unatoč promijenjenih prilika, ostane i dalje vitalan onaj zdravi, prirodni, vjerski i dobri duh naših starih.

Ako mladi Lunjani jednom opet zavole ove škrape i zažele ih napučiti i posvetiti im mukotrpan život, među spomenicima koje će dizati precima, treba će naći mjesta i za Franin. Sve što se zajednički na Lunu radilo, sve što i sada čeka nedovršeno, podsjeća na njega. Taj, vječno mladi, zatočenik Luna zadužio ljunjsku mladost i pokazao joj put velikog srca, umjesto uske sebičnosti...

Uvjeren sam da su se njegove nade i sanje rascvale pred Gospodinom u punini i da konačno miran i sretan. Uvjeren sam također da one niti ovdje među nama neće ugasiti, već će biti nadahnuće našim srcima. Siguran sam da mu se možemo odužiti samo tako da živimo i to jako živimo, punim životom. Unaprjeđujući život koji je u njemu tako žilavo i raskošno govorio izravnat ćemo sve dugove i prema njemu i prema sebi i Lunu i narodu i svijetu. Živimo, dakle!
Sve što se još može reći u ovom potresnom trenutku jest:

Frane, doviđenja!

Antun Badurina-Pavičić — Lun, 11. prosinca 1976.

O. fra VILIBALD BARIČEVIĆ[14]

Franjevac Vilibald Baričević sa obitelji, stoje s lijeva: Celina, Teta Katica, Marija, nećaci Zdravko i Vilbo (mlađi), kraj vrata nevjesta Diomira žena Stanka

U bolnici na Sušaku u Rijeci umro je 24. svibnja 1995., na blagdan Marije Pomoćnice u 15 sati, fra Vilibald Baričević, član Samostana sv. Franje u Krku. Za boravka na Pehlinu, gdje je zamjenjivao braću koja su tih dana sudjelovala na provincijskom kapitulu, fra Vilibad je 3. svibnja hitno odvezen u bolnicu i odmah operiran zbog rasprsnuća trbušne aorte. Nakon jednog tjedna, u borbi za njegov život, bila je nužna amputacija nogu. No i nakon te operacije stanje je bilo vrlo teško, s malo nade. Fra Vilibada su u

[14] Vjesnik franjevaca trećoredaca 32/1995, 1-2, 12-16

posljednjim teškim danima uz braću iz Krka i Provincije posebno pratila braća s Pehlina i časne sestre milosrdnice iz bolnice na Sušaku. Fra Vilibad je rođen 12. veljače 1932. u Lunu na otoku Pagu, od roditelja Josipa i Marije r. Badurina. Pučku školu završio je u rodnom mjestu. U naše sjemenište dolazi 1945., niže i više razrede gimnazije pohađa na Šalati u Zagrebu i na nadbiskupijskoj klasičnoj gimnaziji u Splitu. Novicijat je započeo 1949., privremene zavjete je položio 1950., a svečane godine 1955. Teološki studij završava u Zagrebu 1961., a za svećenika je zaređen 1960., u istom gradu. Prve dužnosti, redovničke i pastoralne, obavljao je 1961. do 1966. u samostanu u Ogulinu i u župi u Tounju. U Splitu, od 1966. do 1976. bijaše najprije kapelan, zatim župnik, i posljednju godina gvardijan. Godine 1976. dolazi u tek otvoreni samostan na Pehlinu u Rijeci gdje obavlja dužnost zborovođe i vjeroučitelja, a od 1980. do 1984. i gvardijansku službu, brinući se osobito za uređenje kuće, vrta i okoliša. Od 1984. do kraja života živi i radi u Samostanu sv. Franje u Krku; gvardijan samostana bio je od 1984. do 1993. Fra Vilibad, kao na sprovodu posvjedoči njegov rođak, redovnički brat i prijatelj msgr. Srećko Badurina, bijaše osobiti cvijet koji je izrastao iz duhovne baštine naših starih kršćanskih obitelji čiji su članovi djelujući u osobnoj i zajedničkoj malenosti znali zapažati i ostvarivati otajstvenu povezanost i nebeske domovine. Fra Vilibad je, u takvom ozračju i u takvom viđenju života, kao redovnik i svećenik, do kraja predano živio za svoju obitelji svoju domovinu, u životu Crkve, u svojoj Provinciji i u samostanima u kojim je bio. U svom radu, kao istaknuti provincijal fra Božo Sučić, bijaše marljiv i zauzet, rado radeći svojim rukama. Istodobno imaše karizmu društvenosti, blizine i razveseljavanja. Bijaše čovjek i vjernik koji je

strpljivo nosio svoje zdravstvene tegobe radeći i idući naprijed s radošću pred veličinom i ljepotom konkretnog ljudskog života.

Sprovodnu misu predvodio je 29. svibnja 1995. u samostanskoj crkvi u Krku biskup šibenski msgr. Srećko Badurina, s provincijalom fra Božom Sučićem i generalnim vikarom Krčke biskupije msgr. Valterom Županom. U posve ispunjenoj crkvi koncelebriralo je više od osamdeset svećenika. Uz mnogu našu braću bili su nazočni mnogi svećenici krčke biskupije, generalni vikar Nadbiskupije riječkosenjske dr. Mile Bogović i svećenici iz Rijeke te predstavnici franjevačkih samostana s Košljuna, s Cresa i iz Rijeke. Iz Luna su došli fra Vilbaldova sestra i brat i brojna rodbina, a s Pehlina, veći broj župljana. Uz njih velik broj časnih sestara s Krka, iz Rijeke i drugih gradova te mnogi prijatelji i poštovatelji iz Krka i drugih mjesta.

U prigodnoj homiliji i besjedi o fra Vilibadu je jednostavno, blisko i osobno, govorio msgr. Srećko Badurina. Poslije pričesti je fra Vilibaldov lik, život i djelo prikazao fra Božo Sučić. U ime krčkog biskupa Josipa Bozanića i svećenika krčke biskupije oprostio se msgr. Valter Župan. Posebno mu je zahvalio za svećeničko služenje u Krku ističući fra Vilibadov osjećaj za život s mjesnom Crkvom kao vrlinu koja obogaćuje Crkvu. U ime vjernika s Pehlina govorio je fra Vlatko Rožić. Istaknuo je fra Vilbovu neumornost u radu uz koju je ipak znao čuvati i gajiti vedrinu, te izrazio svoju vjeru da je fra Vilibad dozrio za prijelaz u nebesku domovinu. Ivan Jurasić, župnik iz Malog Lošinja, govorio je u ime prijatelja svećenika i vjernika. Na kraju je Marijan Šegulja, gvardijan krčkog samostana, govorio o putu koji su, od uznemirenosti do smirenja, prateći fra

Vilba od iznenadnog odlaska u bolnicu do posljednjih dana, prolazila braća u samostanu. Za posjeta nekoliko dana prije smrti, kad se s fra Vilbom nije moglo govoriti, utješila ih je smirenost duha koja se vidjela na njegovu licu. Poruke sućuti braći u Krku poslali su krčki biskup msgr. Josip Bozanić i riječkosenjski nadbiskup msgr. Anton Tamarut. Na svršetku mise msgr. Srećko Badurina izmolio je molitve posljednje preporuke i oproštaja. Nakon toga većina nazočnih uputila se u sprovodnoj povorci prema samostanu u Glavotoku. Ispraćen molitvama i pjesmama vjere i nade fra Vilibad je pokopan u samostansku grobnicu. Poslije pokopa bio je uobičajen susret u krugu samostana. Na sprovodu su bila mnoga naša braća. Došla su sva braća iz kvarnerske regije, iz Ogulina fra Tarzicije Bugarija i fra Ivo Marcelić, iz Splita fra Ivo Martinović, većina braće iz Odre te braće i bogoslova sa Ksavera, fra Milan Šokčević i inž. Augustin Marcelić iz Kloštra, fra Tomislav Kero iz Kotara, iz zadarske regije fra Niko Čorić, fra Antun Badurina s novacima, fra Marjan Jelušić i fra Mirko Gregov, zatim fra Mirko Kralj i fra Petar Runje te iz Njemačke fra Ivan Badurina i fra Bernard Rubinić.

Homalija biskupa Srećka Badurina

U uvodnom riječi na početku mise biskup je kazao: „Do pred malo vremena za ovim oltarom slavili smo svetu misu zajedno s o. Vilbom. Danas on nije pristupio k ovom oltaru da zajedno s nama na zemlji slavi presvetu Isusovu žrtvu. On je pozvan za nebeski oltar da sudjeluje na vječnoj liturgiji Janjetovoj i da uđe iz vremena u vječnost, iz stanja na putu u stanje cilja, svrhe, licem u lice. On je

pozvan. Ovdje je na odlasku, na oproštaju. Naše misli i naši osjećaji nemaju jasnoće kada pitaju zašto tako naglo, zašto već? I stoga nam preostaje da se saberemo i da u vjeri izrečemo Isusove riječi Oče, budi volja tvoja. S tom pripravnošću prikazujemo ovu svetu žrtvu za o. Vilba, zajedno s njime. Prinosimo ga nebeskom Ocu s Kristom i u vječni zagrljaj božanske ljubavi".

Hvaljen Isus i Marija. Mi smo u svojim mislima i u svojim mislima i u svojim molitvama ovih dana zaokupljeni sudbinom svoje zemaljske domovine. Ona je naša ljubav i naša skrb, ona je naša sudbina, kao pojedinaca i kao zajednice. Ali u ovom času Božja riječ govori nam o domovini koja je na nebesima. Mi tako gledamo taj prijelaz iz zemaljske u nebesku domovinu, gledamo kako je Božja volja odredila i pozvala našeg brata, našeg subrata u redovništvu i svećeništvu, o. Vilibalda, na taj prijelaz iz zemaljske u nebesku domovinu. Znamo, posebno mi koji se poznamo od najranijeg djetinjstva pa kroz čitav život, znamo kakvu je ljubav o. Vilbo nosio prema zemaljskoj domovini. Takvu je ljubav on usisao i naslijedio u svojoj zemaljskoj obitelji prema cjelini onog što zovemo Hrvatska, hrvatski narod. Njegova starija braća, jer on je najmlađi od devetero braće i sestara, njegova braća stradavali su, po zatvorima su bili, prije II. svjetskog rata, osuđivani na smrt pa pomilovani, netko stradao u ratu, netko poslije rata u logoru. Brat koji je trebao doći na oltar kao svećenik dospio je u logor, u bolnicu i umro je a da nije bio zaređen za svećenika. To je bilo stradavanje iz ljubavi prema zemaljskoj domovini. A u svemu tome bila je utkana vjera u domovinu koja je na nebesima, vjera koja je izvirala i rasla iz srca te obitelji, na poseban način iz duše i srca majke pok. tete Marije. Na svom životnom putu o. Vilbo kao najmlađi od braće i sestara pratio je taj

prijelaz iz zemaljske u nebesku domovinu: i kad je umrla majka, i kad umro otac, i kad je umro jedan brat, pa drugi brat, pa treći brat, pa četvrti brat, i kad je umrla sestra, i sad je došao čas da i on prijeđe iz zemaljske u nebesku domovinu. Kroz sve to život je bio tjeskoban, mučan, i stoga ovaj Isusov poziv „Dođite k meni svi vi opterećeni i izmoreno" na poseban način je živo odzvanjao u obitelji zemaljskoj, ali i u obitelji redovničkoj i u Crkvi i u narodu u kome je živio i za koji je živio pok. o. Vilbo. I u tom svemu trebalo je vidjeti, otkrivati ne samo ono što je moguće zahvatiti ljudskim očima i ljudskim razumom nego vidjeti i otkrivati misterij Božje providnosti i povijest spasenja, a sve je to po Isusovim riječima objavljivao malenima. Malenima! U mojim očima je mali Vilbo kao prvopričesnik koji od tada svako jutro ministrira i pričešćuje se, Vilbo kao sjemeništarac, kao bogoslov, kao svećenik, do pred nekoliko dana. Ta malenost, ta proizašlost iz onoga sloja našeg naroda koji je bio potlačen i ponižen kroz čitavo stoljeće, iz te malenosti, zajedničke i osobne, proizlazi neka otvorenost i sposobnost primiti objavljanje Božje tajne o povijesti, o čovjeku, o stradavanju, o narodu, o onoj unutarnjoj, božanskoj vezi između zemaljskog i nebeskog, između zemaljske i nebeske domovine. On je to nosio u sebi, jer je on na takav način izdanak starog korijena kršćanske vjere, kršćanskog domoljublja u našim kršćanskim obiteljima, rekli bismo danas, starog kova. I u toj jednoj osobi kao da se razotkriva vrijeme i čitava epoha, otkriva se duhovno nasljeđe, ona duhovna baština koja nas je oblikovala kroz stoljeća i koja je na neki način i ovdje procvala u jedan cvijet koji se rascvao kroz zemlju i konačno donosi plod za za vječnost. Molim da oprostite ako sam u ovom času malo osoban, jer je to život koji je od djetinjstva isprepleten do sada, do ovog časa: dva bliska rođaka, u

zajedništvu svećeničkog i redovničkog života, u istim samostanima, u podijeljenim ulogama, ali zajednički. Kroz sve to vrijeme gledajući ono ljudsko, njegove talente, njegove granice, i on također gledajući i poštujući mene, i u mojim granicama i u mojim talentima, rasli smo, djelovali i živjeli zajedno, rekao bih, kao jedno srce i jedna duša, od ranog djetinjstva do danas. A u svemu tome po riječi Božjoj otkriva se neki nikad do kraja dohvatljivi smisao i značenje života. Odatle onda zahvalnost Bogu, zahvalnost Bogu što je u našem narodu, što je u našim obiteljima, što je u našoj domovini, što je u našim svetim majkama i očevima, djedovima i pradjedovima zasadio tako duboko i ukorijenio kršćansku vjeru, kršćansku ljubav i kršćansku nadu. U osobi o. Vilba, redovnika i svećenika, s kojim se sada u ovom svetom bogoslužju opraštamo, otkriva nam se tako i vrijeme i vječnost, sudbina zemaljske domovine, ali radost biti s Ocem, biti tamo gdje nam je Isus pripravio mjesto. Mi se rastajemo i ne vidimo dokraja odgovor na naše tjeskobno pitanje „Zašto, zašto već, zašto tako naglo, zašto tako brzo, a imali smo toliko planova, toliko zamisli, toliko je toga još trebalo učiniti. Sada se vraćamo na izvor vjere, vraćamo se na riječ Božju, vraćamo se na iskustvo života i smrti koje nosimo prateći naše koji su otišli pred nama sa znakom vjere i spavaju snom mira. Evo i sada opraštajući se sa zemaljski život zahvaljujemo za vjeru i nadu koju smo baštinili i koja je u nama pustila korijen, zahvaljujemo tako i za o. Vilba, za njegov život, za njegovo redovništvo, za njegovo svećeničko služenje, za njegovu patnju, za njegovu društvenost, za radost koju je znao unositi među nas. Zahvaljujemo na daru jednoga života koji se predao Bogu, Crkvi i svojemu narodu na jedan poseban način, kao onaj koji moli, koji nosi u srcu i uvijek iznosi pred Boga radosti i nade, žalosti i tjeskobe

svojega naroda. U njemu i naša zemaljska domovina ima svoju vrijednost i svog zagovornika pred Bogom. On nam svima ostavlja primjer i uzor kako se živi predano i u svojoj zemaljskoj domovini, koja se nosi u srcu, kako se se živi predano svojoj obitelji, svojem zavičaju, kako se živi predano svojoj redovničkoj zajednici i konkretnoj redovničkoj kući u kojoj se živi, radino i požrtvovno, kako se živi Crkvi. Konačno kako se živi Bogu, kako se živi domovini koja je na nebesima. Njegovo bijedno tijelo, osobito izmučeno posljednjom bolešću, po obećanju Božje riječi biti će preobraženo i mi gledamo unaprijed u vjeri i nadi, jer ovo je rođendan za nebo. Dragi Vilbo, pokoj Ti vječni!

Rodbina, stoje s lijeva: biskup Srećko, časne sestre Benediktinke Antonija-Judita i Bernardica, o. Ivan , sjedi Vilibald Baričević

Riječ provincijala fra Bože Sučića

„Oče biskupe, rodbino, prijatelji i poštovaoci o. Vilba, redovnička braćo!"

Ovzemni tijek svog života započeo je o. Vilbo 12. veljače 1932. u Lunu na otoku Pagu. Pučku školu završio je u rodnom mjestu. G. 1945. stupa u sjemenište franjevaca trećoredaca s nakanom da postane svećenik redovnik. Ondašnja nižu i višu gimnaziju pohađa na Šalati u Zagrebu i na nadbiskupijskoj gimnaziji u Splitu. G. 1949. oblači redovničko odijelo, a godinu kasnije polaže privremene zavjete. Svečane je zavjete položio 1955. Teološki studij završava 1961. u Zagrebu, a za svećenika je zaređen 1960. u istom gradu. Mladu misu služio je 21. veljače 1960. u svom Lunu. Kao svećenik obavljao je od 1961. do 1966. pastoralne i redovničke službe u samostanu u Ogulinu i u župi Tounj. U Splitu je, od 1966. do 1976., kapelan, zatim župnik i na kraju, jednu godinu gvardijan. G. 1976. dolazi na Pehlin u Rijeku u tek otvoreni samostan gdje obavlja službu zborovođe i vjeroučitelja, a od 1980. do kraja 1984. je i gvardijan u toj kući. Od 1984. do smrti živi i radi u Samostanu sv. Franje u Krku gdje je i gvardijan od 1984. do 1993. Knjiga njegovog zemaljskog života zatvorena je u bolnici na Sušaku, u Rijeci 24. svibnja 1995. Iz ovako šturog i općenito danog životnog okvira stoji život čovjeka, svećenika i redovnika sa svim njegovim znanostima i stremljenima, s dosezima i granicama, stoji jednostavno naš o. Vilbo kakvog smo poznavali i kakvog smo voljeli. Svi pamtimo susrete s o. Vilbom. U društvu s njim čovjek nije mogao ostati po strani. On je

na svoj način imao karizmu društvenosti i razveseljavanja društva. Gdje je bio on, bilo je i pjesme, šale, sitnih zadirkivanja, smijeha i igre. To su bili susreti nakon kojih se čovjek radovao svakom novom susretu. Svi poznajemo o. Vilba kao marljiva radnika, i u pastvi i u samostanskom vrtu. Sjećam ga se iz njegovih splitskih dana kada je u radovima na novoj crkvi radio sve: od vađenja i razbijanja kamena do zavarivanja željeznih konstrukcija. Fizički rad bio je u njega jači i od bolesti, bolest je pobjeđivao radom. Kad je imao vrlo ozbiljne tegobe s nogama, nije odustajao od rada u vrtu, makar i klečeći kopao. Za njega se u punom smislu može reći da je kruh priskrbljivao radom svojih ruku. Na kraju za nas rano prekinutog Tvojeg život puta, želim Ti, dragi o. Vilbo, zahvaliti za sve što si učinio i za sve što si htio učiniti a nisi stigao Zahvaljujem Ti za predanost i odanost Tvojoj i našoj redovničkoj zajednici, Provinciji. Zahvaljujem za tvoje svećeničko djelovanje. Posebno ti zahvaljujem za tvoje strpljivo podnošenje bolesti koja ti je odavno životna druga. Tvoja patnja nije bila mala, u to smo se sada uvjerili. Znamo da su ove riječi slaba jeka onoga što si bio i onoga što smo Ti na odlasku željeli reći. Prepuštamo te Riječi, Sinu Božjemu, koji si čuo u svojoj mladosti i za kojom si pošao. On Te jedini može u potpunosti izreći. Vjerujemo da si čuo njegove riječi: „Otpočini od svojih boli... uđi u radost Gospodara svog". Počivaj u miru Božjem!

Ispraćajno slovo pehlinskog gvardijana o. Vlade Rožića

Dragi o. Vilbo, i u ime Pehlina neka Ti je hvala i nagrada od Boga. Zahvalnost Ti izražava ovaj narod s Pehlina koji te sprovodi i onaj koji nije ovdje jer si radom i životom svećeničkim, osmogodišnjim na Pehlinu bio za sve njih posvećen. Neka Ti je hvala i u ime početka – skromnih – postojanja našeg redovničkog na Pehlinu u koje si postojanje bio utkan. Bog je to sve blagoslovio, a mi s Božjom pomoću nastavljamo na tom postojati. Nismo znali kao što si znao ti, npr., vrt obrađivati, lozu i ruže uzgajati. Božjim darom koji Te resio ni u jednom zapravo poslu nisi bio površan. Vodeći računa o najmanjim detaljčićima, sve što si radio dovodio si gotovo do savršenstva. Vjerujem da je i tebe Bog doveo do savršenstva. Kroz neumoran rad i mukotrpan, ali vedar život ukorijenjen u vjeri, dozrijevao si za život vječni. A na završetku života osjećam da si, usponom na Golgotu i preko raspetosti na križu najveće patnje, sasvim dozrio za miran i sretan prijelaz. Oslonjen na učenje Crkve, mislim da te već mogu gledati u raju. U džepu tvog odijela nađene su dvije krunice. Siguran sam da su ti bile i u srcu. A Marija, Isusova majka, suobličivši Te slici svog Sina i u smrti – kad si i Ti po biblijskom vremenu oko devete ure svoj duh predao Bogu – o njemu i našem blagdanu Marije Pomoćnice, uvela te je u proslavu i pobjedu uskrslog Gospodina pridruživši Te onima koji dolaze iz nevolje velike – koji su svoje haljine oprali u krvi Janjetovoj. Zato naš Vilbo, sad Ti s Marijom moli za nas, moli za Pehlin, moli i za našu Provinciju.

Oproštaj krčkog gvardijana o. Marijana Šegulje

Oče Srećko, braćo svećenici i vjernici, molio bi vas za još malo strpljivosti, pokušajte nas razumjeti. U početku ove teške bolesti o. Vilba bili smo zaista zaskočeni. Čuli smo riječi od najboljih prijatelja njegovih i naših: „Zašto baš njemu? Zašto Gospodin Bog to radi“? To je kao da nas je još više ranjavalo.

A sve je počelo tako jednostavno, tako čak lijepo. Onoga dana 1. svibnja, iza ručka on je pošao prema Rijeci – Pehlinu zamijeniti braću koja su bila odsutna za dva dana. Otpratili smo ga do ispred kuće, do auta. Tu su ga čekali prijatelji koji su ga s radošću i prijateljski odveli do Pehlina i proslijedili dalje. Na Pehlinu su se opet našli kod njega mladi, plemeniti mladići. A on je ondje počeo osjećati da ga bole križa. Drugi dan su vidjeli da se radi o nečem drugom. I oni su ga prebacili hitno u bolnicu. I javili su nam da je već na operacijskom stolu. Bilo je veoma teško i njemu i nama. Naša tjeskoba je rasla jer je bio u neizvjesnosti. Tjeskoba je bila možda na vrhuncu onog dana kad su nam javili, negdje oko podne 8. svibnja, da se liječnici konzultiraju da li će mu amputirati noge. Kad su nam nakon nekoliko minuta javili da je već u operacijskoj sali, bilo nas je nekoliko zajedno, nismo imali snage, razdijelili smo se, podijelili jedan od drugoga, svaki je pošao k sebi i Gospodinu. I dalje je bilo teško. Zašto, Gospodine, zašto si tako udario tog našeg brata, tog svećenika? Zašto si i nas tim udarcem tako bolno pogodio? Ali, počesmo se snalaziti, smirivati u Gospodinu. Koji je udario, zar ne

onaj kome je pravo ime Ljubav. Tako je Otac ljubio svijet da je predao svog Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne nego da ima život vječni. Ako je Otac udario tako nemilo svojega Sina za spas svijeta, postajalo nam je jasnije. Onda, onda hvala ti, Gospodine. Hvala što si našega subrata učinio dionikom svoje supatnje za spas svete Crkve, Crkve kod nas i za dobro naše domovine i za dobro naše zajednice i svih onih koje je susreo u životu i za koju je radio. I kad smo se već prilično smirili, osjećali smo se na neki način počašćenima, da nas Gospodin nije zaboravio nego da nas je po subratu izabrao da zajedno s njim pridonosimo za spas svijeta i domovine i Crkve. Ja sam osobno bio vrlo nemiran i kad sam 22. svibnja pokušao javiti liječnicima da bih ga u ime zajednice svakako još jedanput htio vidjeti, negodovali su. Mi ćemo doći, ovaj put ne odustajemo. Neka dođu, čuo se glas. Našao sam o. Vilba u teškoj komi, ali bio je smiren. Osjetio sam da je njegov duh smiren. I meni i subratu koji je bio sa mnom bilo je mnogo lakše. Znali smo da ga je Gospodin odlučio pozvati k sebi, da se radi o samo možda satima. To je bilo 22. svibnja. Ja sam se kući vratio smiren 24. svibnja, dakle na dan Marije Pomoćnice, u 15.30 sati javila je časna sestra: o. Vilbo je preminuo u 15 sati i 5 minuta. Bilo nam je teško, a opet kao da smo osjetili utjehu: u 15 i 5, sat kad je predao sebe na križu Gospodin Isus za spas svijeta. Gospodin kao da nekad govori po sitnim znakovima i posvećuje nam svoju pažnju. Bio je dan uoči Uzašašća. Bio je dan Marije Pomoćnice. Mi smo tada u 15.30 kao i redovito pošli na molitvu svete krunice. Na koru smo molili i tada nismo mogli ne sjetiti se već tada pokojnog brata Vilba koji je prošle godine svakog dana u mjesecu svibnju predmolio krunicu, vrlo često prekinuo rad, rad u vrtu, u radničkom odjelu

došao i predmolio molitvu svete krunice. Dok smo mi ovaj put tu krunicu za njega prikazali, bili smo u duši utješeni: Bog ga je uzeo k sebi, presveta Djevica je posredovala. Ja sam o. Vilbu rekao dok je bio u komi: Vilbo, u ime svoje, prijatelja, zajednice, oprosti za sve, hvala ti za sve. On to tada vjerojatno nije čuo, ali siguran sam sad čuje. Dakle, Vilbo, oprosti za sve i hvala ti za sve, za sve što si učinio za ovu zajednicu, za ovu kuću, za Glavotok i Porat i za sva mjesta gdje si živio. Neka ti Gospodin bude nagrada. Ja ti neću reći zadnji zbogom, niti je ovo zadnji pozdrav. Mi se naprosto od tebe, kad bismo i htjeli, nećemo moći odijeliti. Mi ćemo svakog dana u ovoj kući, za ovim oltarom biti s tobom, svakog dana kao što smo svakog dana s ostalom braćom koja su u ovoj kući preminula.

Vilibald Baričević sa obitelji i rodbinom prilikom mlade mise u Lunu

CELINA KRAPIČANEC rođ. BARIČEVIĆ

Homilija na sprovodu

UVOD - Obitelji, bliskoj rodbini, župskoj zajednici, svim ožalošćenima upućujem prijateljsko suosjećanje, u ime svećenika oko oltara i u osobno ime. Molitva iz Obrednika kaže: „Kao vjernici skupili smo se da ukopamo tijelo ove naše sestre...", a druga jedna molitva opisuje tu vjeru koju vjerujemo i koja nas je okupila ovako: „Ovo nije svršetak. Naš Bog je Bog živih. Mrtvo tijelo odlazi, a ostaje nam ime ovog čovjeka..." Ime znači osobu, bitak, život sam. Odlazi ono propadljivo, privremeno, ostaje ono besmrtno, vječno. U toj vjeri započnimo ovo sveto slavlje smrti i uskrsnuća Isusa Krista. Dok molimo milosrđe Božje i oproštenje za svoje grijehe, zloće i slabosti, oprostimo i mi sami, otpustimo dugove i krivnje pokojnoj Celini, ako netko takvo što nosi možda u svom sjećanju...

HOMILIJA – 1 Sol, 13-18; Iv 14, 1-6.

Pred smrću svi smo jednaki: i veliki i mali, i moćni i nemoćni, i zdravi i bolesni, i mladi i stari, i vjernici i nevjernici..., a to znači: bespomoćni, zbunjeni, rastuženi, ranjeni (mnogi su ovozemni rastanci osobito bolni). Zato se i kaže ponekad da je smrt

jedina pravda među ljudima, jer nju nije moguće zaobići, izigrati, potkupiti. U toj općoj poraženosti ljudske pameti i planova, Riječ Božja dolazi nam kao neočekivano svjetlo, štoviše kao čudesna i nevjerojatna perspektiva.

Čuli smo najprije sv. Pavla. U pismu So-lunjanima (u ovoj prilici Lunjanima) on podrazumijeva opće iskustvo da svi ljudi tuguju zbog smrti – tugovao je i sam Sin Božji. Ali postoji razlika među tugujućima i to bitna: jedini tuguju bez nade, a drugi tuguju u nadi. U čemu je ta nada Pavao opisuje u nastavku pisma: „...ako vjerujemo da Isus umrije i uskrsnu, onda će Bog i one koje usnuše u Isusu privesti zajedno s njime". Trenutak je da se iskreno zapitamo: vjerujemo li to za Celinu, za naše pokojne, za nas same? U tome se sastoji nada i utjeha, u ničem drugom. Rekao bi naš dragi profesor o. Bonaventura Duda: „Smrt nije točka, nego dvotočka". Rečenica se njome navješćuje i nastavlja.

Riječ sv. Pavla su odjek Isusove objave o nebeskim stanovima koje on ide pripraviti i kamo ćemo sigurno doći, ako samo slijedimo put koji tamo vodi, a to je Isus Krist. Znatiželjnom i ponešto misaono sporom Tomi dugujemo tu prekrasnu Kristovu samoobjavu: „Ja sam Put, Istina i Život „. To znači s Kristom, uz Krista i po Kristu misliti i živjeti. Takav život je sveti papa Ivan Pavao II. opisao kao „hodočašće u Očevu kuću".

Celina je išla tim putem i sigurno je već našla broj svoga stana koji joj je pripravljen. Zadnja od svoje brojne i osobite obitelji koja ostaje u povijesti Luna upisana kao predstavnička obitelj nekadašnjeg kršćanskog načina života i s kojem se možemo ponositi.

Ovdje ću tek spomenuti nekoliko životnih trenutaka koji mene osobno vežu uz pokojnu Celinu. Iz djetinjstva je se sjećam u narodnoj nošnji, skupa sa sestrom Marijom, prigodom neke fešte – možda Anđelove, ili nekog drugog mjesnog slavlja. Zatim je u ljeti 1958. otišla u Zagreb, na Ksaver, posjetiti brata fra Vilba i rođake o. Srećka i fra Ivana, pa je povela i mene sa sobom. Tamo me je isporučila kao paket i otišla natrag, a ja sam ostao i postao fratar. Eto ona je to zaslužna ili kriva, kako već tko gleda. Kao mlad misnik sam 1976. zamjenjivao u Omišlju župnika o. Pavla Badurinu i tamo našao još vrlo živu uspomenu na Celinu koja je petnaestak godina ranije u Omišlju služila starcu svećeniku don Karlu Hlača. Činila je to vrlo zauzeto i mladenački veselo te je ostala u sjećanju i svećenika i ljudi. A onda iznenada za mene 1976. Celina se udaje za Marka Krapičanca s kojim se upoznala u Muenchenu. Vjenčanje u Lukinić Brdu 21. veljače 1976. Njezin brat o. Vilbo spriječen, rođak o. Srećko također, drugi rođak o. Ivan je daleko u Njemačkoj i tako je red došao na mene. U starinskoj hrastovoj crkvici jedino je ona glasno i razgovjetno sudjelovala u bogoslužju i obredu vjenčanja, pa sam pomislio najprije jadna moja Celina, kuda si zalutala, a zatim da se ništa ne događa bez Providnosti, pa je poslana kao misionarka da pruži i drugima ono što je u obitelji stekla i usvojila.... Evo sada me je na kraju dopalo i da vodim sv. misu zadušnicu na zemaljskom rastanku.

Pokušavajući sažeti u sebi Celinu kao osobu iz ne baš dubokog poznavanja, onda kao prvo ističem da se naučila služiti drugima i biti uvijek od koristi. Služila je roditeljima, koliko je mogla, braći, don Karlu, mužu Marku, sinovcima. Zatim bila je odana obitelji i ostala je vjerna zavičaju, Lunu u koji se uvijek

ponovo vraćala, kao da je slušala svog brata Frana koji je znao reći: „Mrzim svakoga koji ide iz Luna". A ono najvažnije: uvijek se trudila ostati na Putu – Kristu s iskrenošću svoje naravi i svojih granica. Naše mjesto, naša župa osiromašena je njezinim odlaskom jer nas ima malo, pa svatko manjka. A s druge strane obogaćena je lunjska kolonija tamo u Očevim stanovima i ne sumnjam da je radosno primljena i da je našla konačno svoj mir i svoje blaženstvo.

Fra Antun Badurina

Lun, 3. veljače 2015.

Braća: Marija , Anton – Tončić i Celina Baričević

PRECI SUPRUŽNIKA JOSIPA I MARIJE, IZ LOZE BARIČEVIĆA I BADURINA – PAVIČIĆ ROĐENI NA LUNU:

BARIČEVIĆI

Baričevići su među zadnjima koji su zasnovali obitelji i naselili se na Lunu. **Anton (Ante) Baričević pok. Pava** (1799. – 1867.) kao mladić došao je iz Bačvice (kraj Prizne) na Lun na Stanišće kod svoje tetke Mande (Magdalene), koja je bila udana za Petra

Badurinu pok. Nikole. Najvjerojatnije, ostao je kod tetke najprije čuvati ovce i raditi s njenim sinom Lovrom na Stanišću. Ante Baričević je, po usmenoj predaji, tamo stigao oko 1815. Sigurno je stigao prije 1820. godine, jer mu je te godine umrla tetka Mande, a ona je još bila živa kad je došao k njoj.

1. Anton (Ante) Baričević pok. Pava (15. 6. 1799. – 23. 11. 1867.) vjenčao se s prvom ženom Marijom-Lucijom r. Kocijan pok. Marka (20. 10. 1794. – 2. 07. 1833.). S njom ima kćerku Mariju (12. 2. 1828. – 2. 7. 1871.), koja se oko 1850. udala za Grgu Mata Badurinu Dudića pok. Antona. S drugom ženom vjenčao se 1836. To je bila Mande Godinić pok. Frana iz Banjola (24. 3. 1810. – 17. 3. 1892.). Imali su sedmero djece. To su: Petar (1837. – 1923.), Agnjeza (*21. 1. 1842., udala se u Novalju), Marija (1844. – 1928., nije se udala), Ivan (1845. – 1908., nije bio oženjen), Anđelija (1850. – 1918., udala se za Blaža Pupelju), Antonija (1852. – 1889.) i ***Franjo-Frane*** (1855. – 1942.).

2. Frane Baričević pok. Antona (10. 10. 1855 – 07.10.1942.). Prvi put vjenčan 16. 11. 1881. s Antonijom-Tonkom r. Badurina Tomić pok. Josipa (6. 3. 1857. – 31. 3. 1890.). Imali su djecu: Marija (18. 8. 1882. – 30. 8. 1884.), Anton (31. 10. 1884. – 25. 1. 1931., otišao u SAD, tamo živio i umro), ***Josip-Alviž*** (21. 6. 1887. – 19. 4. 1949.) i Ana – Skolastika (10. 2. 1890. – 15. 2. 1890.). Druga Franjina žena, s kojom se vjenčao 23. 11. 1891., bila je Ana-Marta r. Badurina Čauš pok. Toma (*20. 7. 1867.). Imali su djecu: Marija-Josipa (5. 2. 1892. – 21. 11. 1892.), Kate-Klementina (23. 2. 1893. – 20. 6. 1901.), Toma-Petar (30. 10. 1895. – 1.1. 1896.), Marija-Marta (12. 2. 1896. – 20. 11. 1921.), Ivan-Leopold (15. 2. 1898. – 27. 1. 1996.), Judita-

Sokolastika-Ana (10. 2. 1901. – 12. 7. 1916.), Karmela-Tonica (17. 1. 1903. – 23. 12. 1905.), Rajka-Veronika (20. 6. 1904. – 10. 8. 1914.), Karmela (2. 1. 1906. – 3. 11. 1917.) i Sokola-Danica (16. 6. 1908. – 20. 4. 1999.).

BADURINA – PAVIČIĆ

Kod ovog prezimena pojavile su se dvije verzije rodoslovlja, donosim obje, iako sam skloniji drugoj. Praunuka Pavla Badurina pok. Petra koji se zvao također Pavao prozvaše od milja Pavica i po njemu njegovi nasljednici su dobili nadimak Pavičići koji im je ostao do danas. Otac Odorik u svojoj kronici piše da su Pavičići nastali od Čauša. To potvrđuje u svojoj priči ocu Odoriku 1922. i stari Pere Badurina Žakan iz Gagera.

Razgovarao sam o tome sa Ivicom Badurina Pavičićem pokojnog Berislava-Josipa, koji tvrdi da po priči koja se priča u obitelji, a on ju je čuo od svog djeda Pavla-Pava (*4. 11. 1903.), Pavičići su porijeklom sa Stanišća. Dalje on mi je rekao: „Naš prvi predak bio je **Jakov** koji je imao sina Pava (1856. – 4. 4. 1933.) koga su prozvali Pavica." On misli da je taj Jakov bio istjeran sa Stanišća zbog sukoba sa rapskim gospodarima, navodno zbog ubijenog brava / ovna. Za tu svoju priču pozivao se i na navode Milutina Dudića u njegovoj knjizi „ Povijest Luna". Moj otac također tvrdi, po pričanju svog oca, da je jedan stari Stanišćar, bio istjeran od Rabljana sa Stanišća. Ali on ne zna ni godinu ni ime. Ostavljan mogućnost da je

netko iz roda Badurina (kasnije Pavičići) radio kod mojih predaka na Stanišću, ali on nije iz loze Stanišćara Nikole Badurina pok. Petra. Možda je Milutinova priča o istjeranom pastiru sa Stanišća točna, ali sigurno ne odgovara godina a možda ni ime. Ja sam sklon verziji kako piše u Kronici I. i knjizi popisa duša župe Luna. Ovdje donosim neka moja saznanja:

1. Pavao Badurina pok. Pavla Čauš (*1781.) vjenčan je s Kate r. Brnabić pok. Frana (*1. 1. 1787), i imaju djecu: Mate (*1803), ***Jakova*** (*26. 5. 1823.) i Antona (*28. 2. 1831.).

2. Jakov Badurina pok. Pavla (26. 5. 1823. – 19. 11. 1859. u knjizi umrlih stoji 11. 10. 1859.) vjenčan 11. 2. 1851. sa Marija r. Badurina pok. Petra (3. 4. 1826. – 9. 6. 1906.) od Perićev, imaju sina ***Pava-Petar*** nazvanog „**Pavica**", po njemu je i cijela obitelj dobila nadimak.

3. Pavao- Petar-Pavica pok Jakova (26. 3. 1856. – 4. 4. 1933.) bio je vjenčan dva puta. Prvi put 26. 11. 1884. s Viktorijom r. Badurina Čauš (11. 5. 1863. – 17. 7. 1892.) pok. Tome. Djeca su im: Josip (12. 7. 1886. – 08. 7. 1931.) i ***Marija-Milica*** (16. 9. 1888. – 19. 11. 1946.), ova djeca su prvi **Pavičići.**

S drugom ženom Anđelijom r. Badurina Rumešić (14. 12. 1872. – 30. 1. 1946.) vjenčao se 21. 11. 1893., i imaju djecu: Antona-Josip (9. 1. 1894. – 14. 11. 1915.), Ivan (27. 12. 1896. – umro od posljedica ranjavanja u ratu 24. 7. 1921.), Srećko-Jakov (24. 8. 1898. – poginuo u Tirolu – 24. 6. 1918.), Petra- Perina-Vjekoslava – časna sestra Željka, preminula Đakovu (29. 6. 1901. – 15. 8. 1926.), Pavao-Dragutin (4. 11. 1903. – 9. 8. 1986.), Kate-Romula - u ovoj knjizi često spominjana kao „*Teta Katica*" (7. 2. 1908. – 14. 5.

1992.), Mate (26. 3. 1911. – 22. 1. 1988.) i Šime blizanac (26. 3. 1911. – 31. 12. 1911.)

Marijina rodbina : stoje brat Pavao, sestra Katica, brat Mate, drugi red Srećko – Šibenski biskup, Sokola drži u krilo Josipa Berislava, očeva supruga Anđelija r. Badurina Rumešić, otac Pavao, Marija Badurina Pavičić sa sinom Tončić Badurina Pavičić, slikano (vjerojatno) 1932.

SUPRUŽNICI JOSIP I MARIJA BARIČEVIĆ

Josip Baričević je sin Franje i Antonije r. Badurina Tomić, rođen je 21. 6. 1887., umro 19.4.1949., vjenčan 20. 9. 1912. s **Marija r.**

Badurina – Pavičić kćerka je Pavla i Viktorije r. Badurina – Čauš, rođena 16.9.1988., krštena 19. 9. 1988., umrla 19.11. 1946.

NJIHOVA DJECA:

- **Sin Anton- Josip-Tončić** rođen je 27. 7. 1913., umro 22.5.1970.
- **Sin Franjo-Frane** rođen 16.6.1915., umro 9.12. 1976.
- **Sin Josip-Pavao** rođen 11.3.1920., umro 11.7.1947., bio franjevac trećoredac, kandidat za mladomisnika, ali to nije dočekao. Pokopan na Mirogoju.
- **Ivan- Melkior** rođen 6.1.1922., poginuo 3.3. 1943. kraj Ljubljane.
- **Kćerka Marija- Viktorija** rođena 5.10.1923. umrla 10.12.1922.
- **Kćerka Antonija- Klara** rođena 12.8.1925., umrla 21.6.1939.
- **Kćerka Celina-Tereza** rođena 1.7.1927., udana za Marka Krapičannca 21.2. 1976., umrla 3.2. 2015.
- **Sin Stanislav-Tomislav** rođen 26.4..1929., umro 27.6.2006.
- **Sin Vilibad-Tobija-Vilbo** rođen 12.2.1932., svećenik franjevac trećoredac, mladu misu rekao 21.2.1960., umro 24.5.1995., pokopan u Glavotoku na Krku.

NJIHOVI UNUCI I PRAUNUCI

1. **Sin ANTON – JOSIP -TONČIĆ** vjenčan 12.2.1946. s **MARIJA r. BADURINA RUMEŠIĆ pok. PAVA**

Imali su djecu:

Sin Zdravko rođen 24.3.1954.

Sina Vilba rođen 4.9.1956., vjenčan 22.11.1980. s **Ružica r. Gvačić pok. Frana i Katice.**

Djeca:

Kćerka **Lidija** rođena 11.7.1985., udana 6.10.2012. za **Vidušin Sebastijana od Miljenka i Mire.**

Kćerka **Valentina** rođena 25.2.1988.

2. **Sin STANISLAV – TOMISLAV** vjenčan 24.2.1960. s **DIOMIRA r. KOCIJAN pok. IVANA i ANTONIJE**

Imali su djecu:

Sin Tomislav rođen 5.3.1961., vjenčan 6.1.1990. s **Jasminom r. Vukelić od oca Ivana i pok. majke Marije**

Djeca:

Sin **Zrinko** rođen 9.6.1990.

Kćerka **Tonka** rođena 19.12.1992.

Kćerka **Lucija** rođena 30. 6. 1999.

Kćerka Mirna rođena 12.2.1962., udana 14.8.1982. za **Božidara Badurina Rumešića pok. Pava**

Djeca:

Sin **Goran** rođen 30.1.1985.

Sin **Luka** rođen 8.2.1986.

Sin **Marko** rođen 8.2.1986.

Kćerka **Tihana** umrla na porođaju 1995.

Kćerka **Mateja** rođena 29.10.19797.

Unuci Marije Baričević, braća: Vilibad i Zdravko

Svadba Stanka Baričevića; stoje s lijeva: Antun – Tončić Baričević, Franjo Baričević, fra Vilbo Baričević, u sredini žena Antonova Marija Baričević, sjede: Marija Baričević, nevjesta Diomira r. Kocijan, mladoženja Stanko, Celina Baričević, od ispred stoje nećaci Zdravko i Vilbo - mlađi Baričević sinovi Antona.

Dodatak

ČETIRI NAPISA O. VILIBALDA BARIČEVIĆA

Proslava 800. obljetnice rođenja sv. Franje Asiškog na Pehlinu - Rijeka[15]

Mi ovdje nismo slavili sam blagdan sv. Franje ništa iznimnije negoli i svake protekle godine. Ovogodišnje svetkovanje bilo je, međutim, u znaku početka 800. jubileja. Trodnevnicu s misom, kao blagdansku pripravu, predvodio je o. Srećko. Na sv. Franju prijepodnevnu koncelebriranu misu predvodio je vlč. dr. Anton Benvin. Uz njega su misili vlč. Marinko Ivanković, salezijanac, i o. Srećko. Dr. Benvin govorio je nadahnuto i bogato o sv. Franji, a u propovijed je utkao i čitanje „Pjesme stvorova", na temelju koje je održao svojevrsnu katehezu djeci. Goste našeg bogoslužja dr. Benvina i vlč. Ivankovića ugostili smo i za objedom, a pridružili su im se još i vlč. Mile Bogović, ravnatelj Visoke bogoslovne škole u Rijeci, p. Ante Vukoja, isusovac, župnik sa Zameta. Popodnevnu koncelebraciju predvodio je o. Srećko, a pridružio mu se župnik sv. Mateja vlč. Milan Šimunović koji je, nakon bogoslužja, ostao kod nas na večeri.

Kako imamo mogućnost pratiti na televizoru i talijanski program, izvijestili smo vjernike i o otvorenju jubilarne godine u Asizu i Rimu. Vjernike je bilo kao i obično. O. Vilbo je sa zborom spremio prigodne pjesme sv. Franje i sve ove dane vodio pjevanje.

[15] VFT, br.6 str 41 - 42

2. Oproštajni govor krčkog gvardijana prigodom pokopa o. Teofila Radića (1912.- 1985.),[16]

Braćo i sestre, opraštajući se od o. Teofila, osjećamo kakva praznina je ostala u ovom samostanu. On je ovdje živio od godine 1953. u različitim ulogama: kao poglavar samostana, kao učitelj novaka, kao kao jednostavan redovnik. U svim ovim ulogama zadržao je trajnu crtu svog ponašanja: poštivati i vršiti samostanski red. Samostanska liturgijska molitva, časoslov u koru i konventualna misa stupovi su nosači svakog njegovog dana i cjelokupnog njegovog života. Moglo je izgledati da poštivanje reda, zakona, obrednih propisa Crkve ostaje vanjština koju u nutarnjoj spontanosti ograničava prostor. No treba reći da je za o. Teofila to postala druga narav, da je za njega slaviti Boga po odredbama Crkve bilo ozbiljno pitanje savjesti. Na takav je način on sebe odgojio, upokoravao, izgrađivao sigurnost religioznog čovjeka koji sav teži k Bogu. To obdržavanje samostanskog reda nije međutim umanjivalo u njemu pouzdanje u Božje milosrđe kao posljednji temelj naše pravednosti. Kad se toliko oblikovan život, u cjelovitosti svojih svojih godina, obuhvati jednim pogledom, kad se uračuna duhovno dozrijevanje kroz patnje posljednjih godina, onda s poštovanjem susrećemo s redovničkom egzistencijom koja je kroz dosljednost i ustrajnost ostvarila svoj smisao. Koliko ga je to sve koštalo, na koje je načine njegov život bio obilježen s križem Kristovim, nešto znaju oni koji su mu bili blizu, a puna stvarnost ostaj sakrivena s Kristom u Boga.

[16] VFT, 1986. br. 1, str. 6

Našeg dragog o. Teofila predajemo ljubavi Božjoj. Imamo pouzdanje u milost koja nadilazi naše razumijevanje. Želimo da svijetle strane života koji je na zemlji ostvaren kroz redovničku vjernost, ostanu duhovno blago i poticaj u redovničkoj zajednici franjevaca trećoredaca je on svom dušom pripadao.

Pokoj vječni daruj mu gospodine i svjetlost vječna svijetlila njemu!

3. Oproštajni govor nad odrom fra Roka Sorića (1904.-1987.)[17]

U siječnju ove godine navršilo se 60 godina da je fra Roko Sorić u ovom samostanu primio redovničko odijelo. Bio je upravo započeo 24. godinu života. I evo, u 84. godini zemaljskog putovanja, po Božjem je pozivu prekoračio granicu ovoga svijeta i prešao u vječnu radost Gospodina svoga, iz ovog istog samostana. Tako je smrt opet zakucala na naša vrata.

Dok se ovdje s tugom i zahvalnošću opraštamo od dragog fra Roka, spominjemo se njegova uzorna redovničkog života, njegove šutljivosti i radinosti, njegove ustrajne molitve.

Ponikao je iz brojne kršćanske obitelji Bože i Antonije Sorić iz Preka. Njegov otac, pobožni trećoredac, ostao je u uspomeni generacijama naše braće kao revan suradnik samostana sv. Pavla na Školjiću. Od šest sinova i dvije kćeri ove obitelji tri sina i jedna kći izabrali su redovnički život. Prije fra Roka ušla su u naš red dva

[17] VFT, 1987. br. 2 str. 3

njegova brata, koji su kao svećenici bili značajne ličnosti naše Provincije: o. Dobroslav kao poletan odgojitelj a zatim u SAD-u kao zauzet dušobrižnik naših iseljenika, umro je 1979. u 84. godini života; o. Stjepan, redovnik sveta života i revan upravitelj župa, umro je u 68. godini života 1968. Fra Roko je slijedio svoju braću te je u svom životu iskazao vrline djelomično slične vrlinama svoje braće, ali one su ipak nosile njegov vlastiti osobni pečat. Stjecao ih je dugotrajnom vjernošću svom redovničkom pozivu.

Tko neće pamtiti fra Rokov savjesni, ustrajni rad u kući, za braću, ali i za namjernike na vratima samostana kojih je često bio i znatan broj, osobito u Splitu u poratnim godinama? Tko se ne sjeća tih večeri u crkvi, kada je iz mraka dopirao šapat ili mrmorenje? Znali smo da to fra Roko moli. Posebno nas se dojmila njegova patnja pred kraj života i snaga podnošenja koju je u bolima iskazivao.

Kršćanskom molitvom prikazujemo njegov život Bogu i sjedinjujemo ga s Isusovom žrtvom. Puni smo nade da je naš fra Roko već primljen u Božji, nebeski zagrljaj.

Izražavamo sućut ovdje prisutnom bratu Anti i nećacima dragog pokojnika, a preko njih suosjećamo i s odsutnim bratom i svom rodbinom.

Redovnička subraća koja su s fra Rokom živjela u različitim samostanima sa zahvalnošću će se sjetiti njegove pouzdane, šutljive i pobožne ličnosti koja je oko sebe širila sigurnost i vedrinu. Njegov život pohranjen je u svetu baštinu koja je primjerom potiče i hrabri za ustrajnost do kraja.

4. Oproštajni govor na pokopu fra Jose Gregova (1920.-1986.) u Krku[18]

Ova samostanska zajednica opraštа se od svog dragog brata Jose, kako smo ga familijarno zvali, i htjeli bismo mu odati priznanje i zahvalnost.

Fra. Josip Gregov došao je prvi put u ovaj samostan iz svoje roditeljske kuće, kao mladić, da postane član naše trećoredske zajednice, 1935. godine, a kasnije je bio član ovog samostana u dva navrata: od 1962. do 1967. od 1978. do svoje smrti.

Poslovi koji su mu bili povjereni, dok je bilo moguće, vršio je pouzdano i vjerno, pa je njegova radišnost, smirenost i pobožnost uvijek bila dragocjen doprinos duhovnom i materijalnom stanju ove kuće.

Njegovo zanimanje širilo se, međutim, na život Provincije, Crkve, svijeta, pa je razgovor s njim često bio vrlo zanimljiv i ugodan. Sjećao se mnogih pojedinosti o ljudima i događajima, pa je mogao biti živa kronika za one koje zaboravljaju ili mlađe koji prvi put čuju neke stvari. Duhovitost i veselost koju je unosio među braću, bilo je pravo blago za svagdanji život u zajednici.

Na poseban blagoslov za ovaj samostan bila je njegova bolest, tako duga, a s toliko vedrine, strpljivosti i vjere podnošena. Već prije 20. svibnja 1982. godine kada mu se morala amputirati

[18] VFT, 1987. br. 1, str. 8-9.

noga i kad mu je vid sve više slabio, započele su njegove patnje. Narednih godina njegov se život polagano ali nezaustavljivo penjao prema času kada je trebalo reći, kao na Kalvariji: „Dovršeno je". Posljednjih mjeseci posve je ovisio o pomoći drugih, ali sve je to primio jednostavno i prirodno, bez tužbe ili neke posebne zahtjevnosti. Govor o smrti, napose posljednjih tjedana, nije bila neka zabranjena tema. Nekad je i sam poželio smrt, ne samo u ovo zadnje vrijeme. Sjećam se kako mu je, kad sam ga posjetio u riječkoj bolnici, iza kako su mu amputirali nogu, rekao: „Kako bi bilo sad lijepo umrijeti". Ali se odmah – ispravio, kako se ispravljao i više puta kasnije: „Kako bude Bog htio". Kako se približavao ovaj Božić, tako se postavilo pitanje: Da li će ovdje s nama slaviti Božić ili će ga slaviti u nebu? Takvi su razgovori bili prirodni, kao da se razgovara o lijepom vremenu. Još je i na Božić prihvatio i tiho pjevušio božićne pjesme, a u noći, na završetku Božića i početka blagdana Sv. Stjepana, dok sam, nadvit nad njim, glasno pjevao božićne pjesme, u nekoliko mi je navrata dao do znanja da osjeća kraj, a malo zatim je, uz molitvu i preporuku duše koje je predvodio o Srećko Badurina, i dovršen fra Josin zemaljski život.

Po svom tihom, jednostavnom, istinski samostanskog životu, fra Joso ostaje duhovna i svetačka baština svoje zajednice. Bog ga je čistio kao zlato u vatri i primio – vjerujemo – u svoju vječnu radost.

Obitelj iz koje je potekao, braći i sestrama ovdje prisutnima i odsutnima izražavamo sućut i zahvalnost, a spomen na njega čuvamo kao dar Božji.

SADRŽAJ:

JEDNO JUTRO U NAS

Mater stiču na kominu oganj
i pušu va nju
da bolje gori

Otac su vridni težak
kako crv
šli su na njivu do ovac
na zrak
i po kantu donit drv

Baba Ane su došli z klanca
va kuću
još molu i natežu guću
a onda su seli na katridicu
i z vele taške pod fuštanom
zvukli kruha sira i britvicu
i stali marendavat

Mala sestrična se okolo vrti
obula je debele bičve i fuštančić
da će poć kod oca
na Stanić

A baba viču
mala dobraganjaj ono ditesino doli...
to sam ditesino ja zbuđen
va postilji od frementunovova lišća
i imam manje od tri godišća
pa sam kako buzdo

ki sam ne umi niš
ali po glasu znam da me baba voli
Tonina skoči s komina
drži me mala
i jedva po skalah bruca doli
samo ča ni pala
skupa s manom
Jacinta – Škacinta

Onda sam i ja dobil
svoj del marende

Pok sam se ćapal babi za kolena
kako mala bena
ali ravan kako svića
a oni su lipo pokupili
sve mrve ča su va krilu ostale
i naidali me kako jednoga tića

Ča je dalje bilo
i jesu me zeli mat na ruke
za oprat lice i ki zna još ča
i jes pil beloga mlika
od segutra pomuženih mugar
neznam baš reć
Ostala je samo ova slika
ov kvadratić
i niš već.

18. veljače 2003. Antun Badurina

